

A.E.I. Πειραιά Τ.Τ.

**Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής**

Πτυχιακή Εργασία

**Θέμα: << Η Προστασία του Θαλάσσιου
Περιβάλλοντος στο Δίκαιο >>**

Εισηγητής : Τζώρτζος Ιωάννης

ΑΜ 14253

Επιβλέπων : Δεδούλη Αικατερίνη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, αναλύθηκαν οι νόμοι και οι συμβάσεις που διέπουν την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Πρωτίστως γίνεται ανάλυση των όρων σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, έπειτα παρουσιάζονται οι κινήσεις που έγιναν διεθνώς και θεμελιώθηκαν πολύ σημαντικές για το υδάτινο περιβάλλον συμβάσεις. Εν συνεχεία αναλύονται οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα προγράμματα δράσης, τις συμφωνίες μεταξύ των Μεσογειακών χωρών για τη διάσωση της Μεσογείου και της εθνικής μας νομοθεσίας για την εναρμόνιση της με τη Διεθνή και την Ευρωπαϊκή. Τέλος γίνεται αναφορά στους οργανισμούς που βοηθούν στη μάχη κατά της μόλυνσης των υδάτων αλλά και στις κυρώσεις που επιβάλλονται στους ρυπαίνοντες.

Λέξεις κλειδιά:

Θάλασσα, μόλυνση, υποβάθμιση, καταστροφή, συνθήκες, νομοθεσία, κυρώσεις, περιβάλλον

Abstract:

In this paper, dissolved the laws and the conventions governing the protection of the marine environment, firstly it has been analyzed the terms according to the Greek laws, then presents the movements that have been made internationally about the aquatic environment with the result of very important conventions. Then described the efforts of the EU with action programs, the agreements of the Mediterranean countries in order to save Mediterranean sea and finally in our country and our national legislation and its harmonization with the International and European laws, furthermore refers to organization that help in the fight against water pollution, and about the punishments to the polluters.

Key words:

Sea, pollution, degradation, destruction, conventions, legislation, punishment, environment

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	7
ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ- ΟΡΙΣΜΟΙ	7
1.1.Ορισμός Περιβάλλοντος	7
1.2. Ορισμός Ρύπανσης- Μόλυνσης ¹	8
1.3.Ορισμός Υποβάθμισης του Περιβάλλοντος ¹	8
1.4.Ορισμός Προστασίας Περιβάλλοντος ¹	8
1.5.Ορισμός Θαλάσσιου Περιβάλλοντος	9
1.6. Ορισμός της Προστασίας του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	11
ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ	11
2.1. Εισαγωγή ¹¹	11
2.2. Τα Περιεχόμενα της Σύμβασης.....	12
2.3. Προστασία και Διατήρηση του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος.....	13
2.4. Μηχανισμοί επίλυσης διαφορών	14
2.5. Το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	17
ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	17
3.1. Εισαγωγή.....	17
3.2.Ο Διεθνής Οργανισμός Ναυσιπλοΐας	17
3.3. Η Συνθήκη Περιορισμού Θαλάσσιας Ρύπανσης (MARPOL).....	19
3.4. Τα Περιεχόμενα της Συνθήκης MARPOL.....	19
3.5. Ο Στόχος της MARPOL	20
4.1. Μεσόγειος η Θάλασσα μας	21
4.2. Η Σύμβαση της Βαρκελώνης	22
4.4. Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα MED για τη Μεσόγειο.....	24

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	26
ΟΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ	26
5.1. Οι Χρηματικές Κυρώσεις	26
5.2. Υπαιτιότητα	26
5.3. Οι Κυρώσεις που Προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	28
Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	28
6.1. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	28
6.2. Οι Κοινοτικές Συνθήκες και τα Προγράμματα Δράσης της Ευρώπης.....	29
6.3. Τα προγράμματα Δράσης και η Σημασία τους.....	30
6.4. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	35
Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	35
7.1. Η Εθνική Νομοθεσία	36
7.2. Η Ελληνική Ένωση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος HELMEPA.....	37
7.3. Η Εθνική Στρατηγική για τη Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος η Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ.....	38
7.4. Η Εθνική Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ)	38
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	44
1. Απόσπασμα του ΦΕΚ Α 144/2011	44
2. Κατάλογος Νόμων για τη Προστασία των Υδάτων στην Ελλάδα.....	50
3. Κατάλογος Ευρωπαϊκών Νομοθετημάτων.....	54

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ:

ΔΣ: Διοικητικό Συμβούλιο

ΔΔΔΘ: Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας

Ε.Ο.Π: Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

ΟΗΕ: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΠΔΠ: Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον

ΣΤΕ: Συμβούλιο της Επικρατείας

Φ.Ε.Κ: Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΞΕΝΑ:

HELMEPA: Hellenic Marine Environment Protection Association

ITLOS: International Tribunal for the Law of the Sea

IMCO: International Maritime Cooperation Organization

IMO: International Maritime Organization

MARPOL: International Convention for the Prevention of Pollution from Ships

MoU: Memorandum of Agreement

SOLAS: International Convention for the Safety of Life at Sea

UNCLOS: United Nations Convention on the Law of the Sea

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η καταστροφή του περιβάλλοντος, η ρύπανση, η εξάντληση των φυσικών πόρων, η καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας, και η αισθητική κακοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος έχει λάβει επικίνδυνες διαστάσεις. Κατ'επέκταση και η μόλυνση των υδάτων αφού καλύπτουν τα 2/3 του πλανήτη.

Η θάλασσα μας προσφέρει άπειρες δυνατότητες στο εμπόριο, στην οικονομία στον τουρισμό, στις μεταφορές κτλ για αυτό και υπάρχει τεράστιος κίνδυνος μόλυνσης και υπερεκμετάλλευσης των θαλάσσιων πόρων.

Για αυτούς τους λόγους ειδικά μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, η προστασία της θάλασσας κατέστη πιο αναγκαία από ποτέ και έγιναν πολλές προσπάθειες δημιουργίας ενός νομικού πλαισίου που θα προστατεύει το υδάτινο περιβάλλον και θα αποτρέπει τους υπαίτιους από το να μολύνουν.

Το δίκαιο της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος ορίζεται ως το σύνολο των κανόνων δικαίου και των διατάξεων εκείνων που οριοθετούν την ανθρώπινη δράση και παρέμβαση ατομική ή συλλογική και επιδιώκουν την επίτευξη ισορροπίας ανάμεσα σε άνθρωπο και περιβάλλον.

Τέλος, τέτοιες πηγές δικαίου προστασίας του περιβάλλοντος είναι το Σύνταγμα, το Κοινοτικό Δίκαιο και το Διεθνές Δίκαιο. Στη παρούσα εργασία θα γίνει μια προσπάθεια ανάλυσης του δικαίου που αφορά τη προστασία από τη θαλάσσια μόλυνση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ- ΟΡΙΣΜΟΙ

1.1.Ορισμός Περιβάλλοντος¹

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του συντάγματος περιβάλλον ονομάζονται τόσο τα φυσικά οικοσυστήματα όσο και τα τεχνητά όπως η γεωργική γη. Το περιβάλλον χωρίζεται ανάλογα με το χώρο του σε χερσαίο, θαλάσσιο ή υδάτινο και εναέριο. Στον νόμο πλαίσιο για τη προστασία του περιβάλλοντος 1650/1986 το περιβάλλον αναφέρεται ως το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα ζωής και την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες. Επίσης προσδιορίζεται ότι οι όροι περιβάλλον και φύση δεν είναι συνώνυμοι διότι περιβάλλον προσδιορίζεται σε σχέση με τον άνθρωπο ως οτιδήποτε μας περιβάλλει είτε είναι φυσικό είτε τεχνητό.

Το περιβάλλον είναι ένα αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλιστεί η οικολογική ισορροπία και η διαφύλαξη των φυσικών πόρων όχι μόνο για μας αλλά και προς χάριν των επόμενων γενεών².

¹ Άρθρο 24 παρ. 2 συντάγματος και νόμος 1650/1986

Πηγές:

- http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/anasigr/nomothesia/45F3016A26092398E0440003BA2D133C
- <http://politics.wwf.gr/images/stories/political/nomothesia/n1650-1986.pdf>

² Νομολογία 613/2002 ΣΤΕ

<http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/1586.pdf>

1.2. Ορισμός Ρύπανσης- Μόλυνσης¹

Ως ρύπανση αναφέρετε η παρουσία κάθε είδους ρύπων στο περιβάλλον οι οποίοι μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στο οικοσύστημα, στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς ή υλικές ζημιές και που μπορούν γενικά να το καταστήσουν ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του. Τέτοιοι ρύποι μπορεί να είναι είτε επιβλαβείς ουσίες, θόρυβοι, ακτινοβολία, ή άλλες μορφές ενέργειας. Μόλυνση είναι ένας ειδικός τύπος ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη υψηλών συγκεντρώσεων παθογόνων μικροοργανισμών ή ιζημάτων στο περιβάλλον.

1.3.Ορισμός Υποβάθμισης του Περιβάλλοντος¹

Υποβάθμιση του περιβάλλοντος υπάρχει σύμφωνα με το νόμο όταν υπάρχει πρόκληση ρύπανσης ή οποιασδήποτε άλλης μεταβολής στο περιβάλλον η οποία θα έχει δυσάρεστες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

1.4.Ορισμός Προστασίας Περιβάλλοντος¹

Στον ίδιο νόμο ως προστασία του περιβάλλοντος ορίζετε το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή τη βελτίωση του. Στη προστασία του περιβάλλοντος υπάγονται:

- Η διατήρηση του χαρακτήρα του, και η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των στοιχείων του οικοσυστήματος.
- Η προστασία του από ζημιογόνες επιπτώσεις εξαιτίας των παρεμβάσεων ή των δραστηριοτήτων του ανθρώπου.
- Η διαφύλαξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος και των ιστορικών χώρων³.

Ως νομική προστασία του περιβάλλοντος νοείται η προστασία που παρέχει η έννομη τάξη στα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος για τη διατήρηση, βελτίωση και

3

- Βλ. άρθρο 1 παρ7 ν.360/1976
- http://mio-ecsde.org/epeaek09/basic_docs/el_legislation-1650-1986.pdf

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

αποκατάσταση τους, όχι μόνο ως χρήζοντας προστασίας αυτά καθαυτά αλλά και σε απόλυτη σύνδεση με την υγεία, τη ποιότητα ζωής και γενικά της ανθρώπινης ζωής⁴.

1.5.Ορισμός Θαλάσσιου Περιβάλλοντος

Ως θαλάσσιο περιβάλλον νοείται η έκταση, την οποία καλύπτει θάλασσα, οι εκβολές ποταμών και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, δηλαδή το σύνολο της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας.

Ρύπανση του υδάτινου περιβάλλοντος νοείται άμεση ή έμμεση εισαγωγή διαφόρων ουσιών από τον ανθρώπινο παράγοντα μέσα σε αυτά, με αποτέλεσμα την αλλοίωση της φυσικής κατάστασης της θάλασσας, της πανίδας και της χλωρίδας και τελικά το θαλάσσιο περιβάλλον να καθίσταται ακατάλληλο για τις χρήσεις για τις οποίες υφίσταται⁵.

Η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος επιδιώκεται σε διεθνές επίπεδο με τη Διεθνή Σύμβαση Οίλπολ⁶ (νομικό διάταγμα 4829/1966) και με την Διεθνή σύμβαση Μαρπολ⁷ (νόμος 1269/1988).

⁴ Βλ. Σιούτη, Εγχειρίδιο Δικαίου Περιβάλλοντος, Εκδ.Σάκκουλα, 2003

⁵ Βλ. Καρβούνη –Γεωργακέλλου, Διαχείριση του περιβάλλοντος, Αθήνα,2003,σελ 578

⁶Oil Pollution (OILPOL) Convention of 1954, United States
<http://www.eoearth.org/view/article/155005/>

7

- https://en.wikipedia.org/wiki/MARPOL_73/78
- [http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-\(MARPOL\).aspx](http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx)

1.6. Ορισμός της Προστασίας του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος

Οι πιέσεις που δέχεται καθημερινά το θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες ή άλλες πηγές είτε χερσαίες είτε εναέριας δημιουργούν ασαφείς εντυπώσεις ως προς τον βαθμό των επιπτώσεων τους στο περιβάλλον, είναι όμως σαφές ότι οι βλάβες που προκαλούν δεν θίγουν το περιβάλλον μόνο αισθητικά αλλά και σε πολλές περιπτώσεις θέτουν σε κίνδυνο τη δομή και τη λειτουργία του.

Η προστασία από μόλυνση/ ρύπανση των θαλασσών είναι από τα πιο σημαντικά προβλήματα αφού έχει συνέπειες σε σημαντικές βιολογικές και οικολογικές ισορροπίες⁸. Αυτός είναι και ο λόγος που η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος καλύπτεται από έναν ικανό αριθμό διεθνών και περιφερειακών συμβάσεων αλλά και συμβάσεων μεταξύ κρατών⁹.

Η χώρα μας έχει υπογράψει πολλές τέτοιες διακρατικές – διμερείς συνεργασίες με πολλές γειτονικές χώρες για την προστασία του περιβάλλοντος όπως η Κύπρος, η Τουρκία, η Αλβανία, η Βουλγαρία και τα Σκόπια. Στόχος αυτών των μνημονίων συνεργασίας (MoU) δεν είναι μόνο η από κοινού αντιμετώπιση της μόλυνσης του νερού, του εδάφους και της ατμόσφαιρας, αλλά και η ομαλή διαχείριση των ακτών, των αποβλήτων, η ανταλλαγή ιδεών τεχνικών και νομοθετικών εμπειριών καθώς και η διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων, αλλά και η εύρεση τρόπων εξοικονόμησης ενέργειας με χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον¹⁰.

⁸http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftn1

⁹ Βλ.Μαριανθη κλάδη – ευσταθοπουλου και Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. Περιβάλλον και θαλάσσιος χώρος. Εκδ. Σιδερης, 2005

¹⁰http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=551&language=el-GR&SkinSrc=%5BG%5DSkins%2F_default%2FNo+Skin&ContainerSrc=%5BG%5DContainers%2F_default%2FNo+Container&dnnprintmode=true

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

2.1. Εισαγωγή¹¹

Ύστερα από αιώνες 'ελευθερίας' στις θάλασσες, γύρω στα μέσα της δεκαετίας του 1960, λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας και της αύξησης του πληθυσμού αυξήθηκε και χρήση των ωκεανών και των θαλάσσιων πόρων.

Αυτή η αλλαγή δημιούργησε εντάσεις ανάμεσα στα κράτη λόγω των απαιτήσεων που είχαν για τους ωκεανούς και τους πόρους τους, ενώ ο κίνδυνος τη μόλυνσης των υδάτων αυξανόταν. Έτσι άρχισε να γίνεται σαφές ότι χρειάζεται μια κοινή προσπάθεια, παγκόσμια αν είναι δυνατόν για να διατηρήσει την τάξη, να διαχειριστεί τους πόρους των θαλασσών και να καθοδηγήσει τα κράτη ως προς την ορθή χρήση τους.

Πηγή:

<https://justiceforgreece.wordpress.com/2013/03/31/%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CF%8E%CE%BD-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%AF%CE%BA%CE%B1/>

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Ως ανταπάντηση στις απειλές αυτές το 1973 ο ΟΗΕ συγκάλεσε την Τρίτη διάσκεψη του για το δίκαιο της θάλασσας. Για εννέα ολόκληρα χρόνια αντιπρόσωποι από περισσότερες από 150 χώρες πηγαινοέρχονταν μεταξύ νέας Υόρκης, Καράκας και Γενεύης, σε μαραθώνιες διαπραγματεύσεις όπου ανεπτύχθησαν και συμφωνήθηκαν τα εθνικά δικαιώματα και οι υποχρεώσεις απέναντι στις θάλασσες.

Αποτέλεσμα όλων των διαπραγματεύσεων ήταν η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) η οποία συχνά αναφέρεται και ως "σύνταγμα για τους ωκεανούς"¹¹ η οποία υπογράφηκε στις 10 Δεκεμβρίου του 1982 στο Montego bay της Τζαμάικα από 119 αντιπροσωπίες αριθμό ρεκόρ. Τέθηκε σε ισχύ στις 16 Νοεμβρίου του 1994, σήμερα οδεύει να γίνει παγκόσμια με 157 συμβαλλόμενους και 138 συμμετέχοντα κράτη μεταξύ αυτών και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2. Τα Περιεχόμενα της Σύμβασης

Στη σύμβαση αναφέρεται για πρώτη φορά ότι όλα τα προβλήματα που αφορούν τον θαλάσσιο χώρο είναι στενά συνδεδεμένα και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως σύνολο, επίσης θεσπίζεται ότι ο πυθμένας των θαλασσών και των ωκεανών πέρα από τα όρια των εθνικών δικαιοδοσιών είναι 'κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας' της οποίας η χρήση είναι δικαίωμα αλλά και ευθύνη όλων¹¹.

Η σύμβασή περιλαμβάνει πολλά θετικά στοιχεία όχι μόνο για την συντήρηση και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος αλλά και γενικά για το δίκαιο της θάλασσας αφού καλύπτει κύρια θέματα όπως¹¹:

- Όρια θαλάσσιων ζωνών δηλαδή χωρικά ύδατα, παρακείμενες και οικονομικές ζώνες και υφαλοκρηπίδες. Συγκεκριμένα η συνθήκη ορίζει όρια 12 ναυτικών μιλίων, εντός των οποίων τα κράτη μπορούν να επιβάλλουν οποιονδήποτε κανόνα δίκαιου, να κάνουν γενικά οποιαδήποτε χρήση, να εκμεταλλευτούν

¹¹

https://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=26267&Itemid=31

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

δηλαδή όπως κρίνουν τους πόρους των συγκεκριμένων υδάτων. Ενώ παράλληλα διατήρησε το δικαίωμα της αθώας διέλευσης από τα χωρικά ύδατα στα στενά που χρησιμοποιούνται για τη διεθνή ναυσιπλοΐα.

- Τα δικαιώματα ναυσιπλοΐας
- Διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας στο θαλάσσιο χώρο, όχι μόνο από πόλεμο αλλά και από τρομοκρατικές ενέργειες, πειρατείες, λαθρεμπόριο κτλ. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό είναι ότι τα κράτη πλέον συνεργάζονται για να αποτρέψουν και να εξαλείψουν τέτοια φαινόμενα.
- Η διατήρηση και η διαχείριση των θαλάσσιων πόρων και ειδικά των ζώντων, σύμφωνα με τη συνθήκη είναι υποχρέωση των κρατών να λάβουν κάθε απαραίτητο μέτρο για πρόληψη, μείωση και έλεγχο της θαλάσσιας ρύπανσης.
- Διαδικασίες για διευθέτηση τυχών διαφωνιών ανάμεσα στα κράτη
- Δραστηριότητες που γίνονται στο θαλάσσιο πυθμένα πέρα από τα όρια των εθνικών δικαιοδοσιών
- Η επιστημονική έρευνα

Και τέλος φυσικά η προστασία και τη συντήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην οποία αφιερώνεται όλο το δωδέκατο κεφάλαιο καθώς και ορισμένα διάσπαρτα άρθρα της σύμβασης (άρθρο 119/κεφάλαιο Z περί ανοιχτής θάλασσας, άρθρο 145/κεφάλαιο XI περί διεθνούς ζώνης των θαλάσσιων βυθών, κλπ.)¹²

2.3. Προστασία και Διατήρηση του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος

Οι διατάξεις που αναφέρονται στη προστασία και τη συντήρηση του περιβάλλοντος στις οποίες αφιερώνεται ολόκληρο το 12^ο κεφάλαιο χωρίζονται σε δύο κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία που περιλαμβάνει τις διατάξεις στα Μέρη Α-Δ όπου εμπεριέχονται άρθρα γενικού περιεχομένου που αναφέρονται στην υποχρέωση των κρατών να προστατεύουν το θαλάσσιο περιβάλλον (άρθρο 192), το κυρίαρχο

¹² Βλ. Στελιος Πιεράκης, Η σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, εκδόσεις Σακκουλα

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

δικαίωμα του κράτους να εκμεταλλεύεται του ίδιους φυσικούς πόρους (άρθρο 193), αλλά και την υποχρέωση τους να προλαμβάνουν, να μειώνουν ή να ελέγχουν τους κινδύνους που υπάρχουν για κάθε είδους υποβάθμιση ή ρύπανση του θαλάσσιου χώρου. (άρθρο 194), επίσης αναφέρεται στην σημαντικότητα συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών (άρθρο 197), στην καταγραφή τυχών κινδύνων μόλυνσης (άρθρο 199), στην έρευνα και τη δημιουργία προγραμμάτων (άρθρο 200 και 201), στην παροχή βοήθειας προ τις αναπτυσσόμενες χώρες για την αντιμετώπιση κάποιων ζητημάτων (άρθρα 202-203) και τέλος αναφέρετε η ανάγκη διαρκούς ελέγχου για τους κινδύνους ρύπανσης αλλά και των ενδεχόμενων επιπτώσεων τους (άρθρα 204-206).

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι διατάξεις που είναι ενταγμένες στα Μέρη E-IA, (άρθρα 204-235), οι οποίες παραπέμπουν στους κανόνες της διεθνούς αλλά και της εσωτερικής έννομης τάξης, που αφορούν την εξάλειψη των ρυπογόνων φαινομένων που προέρχονται: από χερσαίες πηγές (πχ. λιμάνια), από πλοία, από την ατμοσφαιρική ρύπανση, από την υπερεκμετάλλευση των βυθών κτλ, και στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου για τη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, αλλά και τη λήψη μέτρων για την ευαισθητοποίηση των διεθνών αλλά και των εσωτερικών δημοσίων οικολογικών τάξεων.¹³

Έχουν περάσει 33 χρόνια από τότε που άνοιξε η συνθήκη προς υπογραφή στο Montego bay στις 10 Οκτωβρίου του 1982. Η σύμβαση έχει αναδειχθεί ως μοντέλο στη διεθνή σύσταση συνθηκών ως προς την προστασία των παγκόσμιων θαλάσσιων πόρων και στη ρύθμιση της χρήσης των θαλασσών ως προς το συλλογικό συμφέρον.

2.4. Μηχανισμοί επίλυσης διαφορών

Ως προς τη λύση των διαφορών φαίνεται να επιλέγεται σε πρώτο στάδιο η διαβούλευση –διαπραγμάτευση σύμφωνα με τη συνθήκη, και σε δεύτερο στάδιο οι υπόλοιποι ειρηνικοί τρόποι διευθέτησης διαφορών (άρθρο 33 του χάρτη του ΟΗΕ)

χωρίς να ορίζεται ούτε το Δικαστήριο του Δικαίου της Θάλασσας, ούτε άλλα όργανα, που καθιερώνει η σύμβαση στο κεφάλαιο XV.

Η διπλωματία και οι διακρατικές σχέσεις είναι ίσως το καθοριστικότερο στοιχείο για την ταχύτερη και ομαλότερη εύρεση λύσης στις διαφορές.

2.5. Το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας

Εκτός των άλλων η σύμβαση με τα παραρτήματα 6, 7 και 8 δημιουργεί το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας (ITLOS) (στα ελληνικά ΔΔΔΘ) το οποίο εδρεύει στο Αμβούργο, αλλά μπορεί βάση της σύμβασης να συνεδριάσει και να ασκήσει τα καθήκοντα του από οπουδήποτε όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Το ΔΔΔΘ απαρτίζεται από 21 δικαστές που εκλέγονται από κατάλογο υποψηφίων οι οποίοι πρέπει να είναι έντιμοι, υψηλής φήμης, , γνώστες περί του δικαίου της θάλασσας, να είναι από χώρες μέλη του ΟΗΕ και τέλος να είναι όσο το δυνατόν πιο δίκαιη η γεωγραφική κατανομή της καταγωγής τους. Η θητεία τους είναι 9ετής και ανανεώσιμη. Οι δικαστές χαίρουν το προνόμιο της ασυλίας, αλλά δεν μπορούν να ασκούν άλλα καθήκοντα πολιτικά ή διοικητικά, ή να εκδικάζουν υπόθεση στην οποία προηγουμένως είχαν εμπλακεί. Σε τέτοια περίπτωση ή καταγγελία το θέμα εξετάζεται και λύνεται από το ίδιο το δικαστήριο.¹³

¹³ Βλ.Μαριανθη κλάδη – ευσταθοπουλου και Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. Περιβάλλον και θαλάσσιος χώρος. Εκδ. Σιδερης, 2005

13

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AD%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%BF_%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%98%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Σύμφωνα με τη σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, ανεξάρτητα με την ίδρυση του πιο πάνω δικαστηρίου τα κράτη μέλη του ΟΗΕ μπορούν να επιλέξουν το δικαστήριο για την επίλυση σχετικών διαφορών. Μπορούν να προσφύγουν είτε σε αυτό είτε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης είτε σε άλλα διαιτητικά δικαστήρια (άρθρο 27 τη σύμβασης).

Πηγή:

<http://www.dw.com/el/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%AC%CF%87%CE%B7-greenpeace-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%81%CF%89%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CF%81%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE/a-17210207>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

3.1. Εισαγωγή

Λίγο μετά τη βύθιση του Τιτανικού το 1912 άρχισαν οι προσπάθειες για τη δημιουργία ενός οργανισμού που θα ενοποιήσει και θα διευρύνει του κανόνες τη ναυσιπλοΐας και της ασφάλειας, καθώς ως τότε η κάθε χώρα είχε τους δικούς της και είτε ήταν ελλιπείς είτε δεν ήθελε να μοιραστεί την εμπειρία της. Οι πρώτοι τέτοιοι οργανισμοί αν και κατάφεραν ως έναν βαθμό το σκοπό τους, ήταν πρωτοβουλίες μεμονωμένων κρατών που οι παγκόσμιοι πόλεμοι σταμάτησαν¹⁴.

3.2.Ο Διεθνής Οργανισμός Ναυσιπλοΐας

Ο Διεθνής οργανισμός ναυσιπλοΐας (International Maritime Organization) εν συντομία IMO ιδρύθηκε το 1948 στη Γενεύη ως IMCO και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε IMO το 1982 με έδρα το Λονδίνο. Ο IMO ανέλαβε να συνεχίσει την ενοποίηση των κανόνων ναυσιπλοΐας και της ασφάλειας που είχαν αναλάβει οι προηγούμενοι οργανισμοί, αλλά και την προστασία από τη ρύπανση αφού μετά τον β παγκόσμιο πόλεμο έγινε κατανοητό ότι τα επίπεδα της θαλάσσιας ρύπανσης είχαν γίνει ιδιαίτερα επικίνδυνα. Ο IMO τελεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ με ανεπτυγμένες και πολύ αυστηρές προδιαγραφές ιδιαίτερα για τις χώρες μέλη του.

Οι σημαντικότεροι κανόνες του είναι:

- Η Συνθήκη Ασφαλείας Ζωής στη Θάλασσα (SOLAS) που αφορά στην ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα.

14

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B1%CF%85%CF%83%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%90%CE%B1%CF%82

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

- Η Συνθήκη Περιορισμού της Θαλάσσιας Ρύπανσης (MARPOL) που αφορά στη προστασία απέναντι στη μόλυνση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Και οι δύο παρέχουν δεσμευτικούς κανόνες για όλες τις κατασκευές πλοίων που ισχύουν σε ολόκληρο τον κόσμο, αναβαθμίζονται συνεχώς ανάλογα με την ανάπτυξη της ναυπηγικής και σύμφωνα με τις υποδείξεις των νηογνωμόνων. Επίσης αναφέρετε και η αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των ναυτών για τη σωστή διαχείριση όλων των τύπων φορτιών από τα πιο απλά έως τα πιο επικίνδυνα φορτία. Αυτό επιτυγχάνετε με τη χρήση αυστηρότερων μέτρων, προδιαγραφών και διαδικασιών¹⁵.

Πηγή: <http://officerofthewatch.com/2012/05/23/international-maritime-organization-main-instruments/>

15

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B1%CF%85%CF%83%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%90%CE%B1%CF%82

3.3. Η Συνθήκη Περιορισμού Θαλάσσιας Ρύπανσης (MARPOL)

Η διεθνής συνθήκη MARPOL που υιοθετήθηκε από τον IMO το 1973 και τροποποιήθηκε με τα πρωτόκολλα του 1978 και του 1997 και τηρείτε ως σήμερα επικυρωμένη με τις εκάστοτε τροποποιήσεις της, πραγματεύεται τις περισσότερες μορφές μόλυνσης και κυρίως από τα πλοία, είτε είναι υγρές ουσίες μίγματα και κατάλοιπα όπως είναι το πετρέλαιο, είτε είναι στερεά απορρίμματα είτε αέρια ρύπανση¹⁶.

3.4. Τα Περιεχόμενα της Συνθήκης MARPOL

Η συνθήκη αποτελείται από 6 παραρτήματα τα οποία περιέχουν κανονισμούς για συγκεκριμένες μορφές ρύπανσης το καθένα, ως εξής¹⁷:

- Παράρτημα I : Το οποίο περιέχει κανονισμούς για τη διαχείριση των πετρελαιοειδών μιγμάτων και καταλοίπων που συγκεντρώνονται στους χώρους μηχανοστασίων των πλοίων, καθώς και των καταλοίπων φορτίου των πετρελαιοφόρων.
- Παράρτημα II : Περιέχει κανονισμούς για τη πρόληψη της ρύπανσης που προκαλείτε από τα δεξαμενόπλοια που μεταφέρουν υγρές επιβλαβείς ουσίες χύμα. (σε μη συσκευασμένη μορφή)

¹⁶ [http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-\(MARPOL\).aspx](http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx)

¹⁷ Βλ. Μιχαήλ Μαλέρμπας, Δίκαιο προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος Διεθνής σύμβαση marpol 73/78

Αναθεωρημένα παραρτήματα I-IV νέα βιβλία, πιστοποιητικά και συναφείς διατάξεις. Νομική βιβλιοθήκη έκδοση 2007

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

- Παράρτημα III : Περιέχει κανόνες για τη πρόληψη της μόλυνσης από πλοία που μεταφέρουν συσκευασμένες επικίνδυνες ουσίες. Οι κανονισμοί αυτοί σχετίζονται με την έκδοση αναλυτικών προτύπων ως προς τη συσκευασία τη στοίχιση τα συνοδευτικά έγγραφα, την ποσότητα κτλ.
- Παράρτημα IV : Περιέχει κανόνες για τη ρήψη λυμάτων στη θάλασσα αλλά και τον εξοπλισμό που πρέπει να κατέχουν τα πλοία για τον έλεγχο των λυμάτων και της ρήψης τους.
- Παράρτημα V : Περιέχει κανόνες για την διαχείριση των στερεών απορριμμάτων που παράγονται κατά τη λειτουργία των πλοίων καθώς και τις προϋποθέσεις για την απόρριψη τους στη θάλασσα ή τη διάθεση τους σε ευκολίες υποδοχής είτε στα λιμάνια είτε σε άλλα πλοία (σκουπιδιάρικα dustman ships).
- Παράρτημα VI : προβλέπει κανονισμούς για τον περιορισμό των αέριων εκπομπών που προέρχονται από τα πλοία και μολύνουν όχι μόνο το αέριο αλλά ολόκληρο το περιβάλλον.

3.5. Ο Στόχος της MARPOL

Η συνθήκη έχει προληπτικό χαρακτήρα δηλαδή έχει ως στόχο την αποφυγή της θαλάσσιας ρύπανσης από πετρέλαιο, χημικά και άλλες επιβλαβείς ουσίες ή απόβλητα από τα πλοία. Η σύμβαση περιορίζει τα επιτρεπτά επίπεδα της απόρριψης και επιβάλλει στα κράτη μέλη (του IMO)¹⁸ :

- Να επιθεωρούν τα πλοία και εντός των λιμένων αλλά και εν πλω
- Να εντοπίζουν με κάθε τρόπο και να διώκουν τα ρυπαίνοντα πλοία και
- Να εξασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων και επαρκών διευκολύνσεων υποδοχής των αποβλήτων των πλοίων στα λιμάνια.

Γίνεται λοιπόν εύκολα κατανοητή η σπουδαιότητα της σύμβασης αφού οριοθετεί τους κανόνες πρόληψης και με αυτόν τον τρόπο μειώνεται η ελευθερία που γινόταν ασυδοσία στις μεταφορές μέσω θαλάσσης. Η συνθήκη κυρώθηκε στη χώρα μας με το ν.1269/1982 (ΦΕΚ 89 Α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ.

4.1. Μεσόγειος η Θάλασσα μας

Η Μεσόγειος ύστερα από χιλιετίες ανθρωπίνων παρεμβάσεων έχει υποστεί τεράστιες αλλαγές στο οικοσύστημα της. Η θάλασσα που περιβάλλει την χώρα μας και έχει συνολική έκταση 2.500.000 τετραγωνικών μέτρων και ακτογραμμή 46000 χιλιόμετρα σε 22 χώρες βρίσκεται σε μεγάλο κίνδυνο. Εκτός από το γεγονός ότι είναι από τους μεγαλύτερους οδούς διακίνησης πετρελαίου και χύνονται περίπου 1.000.000 τόνοι αργού πετρελαίου λόγω ατυχημάτων, παράνομων πρακτικών καθαρισμού των δεξαμενών και εξαιτίας ανεπαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων. Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο χύνονται στη μεσόγειο 650 τόνοι λυμάτων, 129.000 τόνοι ορυκτέλαιου, 60.000 τόνοι υδράργυρου, 3.800 τόνοι μολύβδου, και 36.000 τόνοι φωσφορικών αλάτων, επίσης το 70% των αποβλήτων δεν έχουν υποστεί κανενός είδους επεξεργασία. Επιπροσθέτως υπάρχει μεγάλη μόλυνση του οικοσυστήματος λόγω του αυξημένου τουρισμού στην περιοχή αλλά και της υπερεκμετάλλευσης των πόρων παραδείγματος χάρη η υπεραλίευση. Τέλος η μόλυνση των ποταμών της περιοχής από αγροτικές δραστηριότητες και εργοστάσια μεταφέρεται στη θάλασσα και επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την τόσο κρίσιμη κατάσταση¹⁸.

Οι χώρες της Μεσογείου είναι οι:

Ελλάδα, Κύπρος, Ισπανία, Γαλλία, Μονακό, Ιταλία, Μάλτα, Σλοβενία, Κροατία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, μαυροβούνιο, Αλβανία, Γιβραλτάρ, Βουλγαρία, Ρουμανία,

¹⁸ <http://www.explorecrete.com/greek/mediterranean-gr.html>

Ουκρανία, Ρωσία, γεωργία, Τουρκία, Συρία, Λίβανος, Ισραήλ, Παλαιστίνη, Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Λιβύη, και η Αίγυπτος¹⁹.

4.2. Η Σύμβαση της Βαρκελώνης

Όλα τα κράτη που βρέχονται από τη μεσόγειο προσπαθούν να την προστατέψουν, χρησιμοποιώντας και το διεθνές δίκαιο (δίκαιο της θάλασσας, maiprol κτλ) και το εθνικό (νόμοι των κυβερνήσεων), άλλα έπρεπε να υπάρξει και συνεννόηση και αλληλοβοήθεια ώστε να μπορέσουν να προστατέψουν τη θάλασσα τους. Έτσι στις 16 Φεβρουαρίου του 1976 στη Βαρκελώνη υπογράφηκε από τις κυβερνήσεις των χωρών της μεσογείου μια πολύ σημαντική σύμβαση για την προστασία της μεσογείου από τη ρύπανση, η οποία έγινε γνωστή ως η συνθήκη της Βαρκελώνης.

Στην Ελλάδα είναι σε ισχύ από το 1978 με τον νόμο 855/1978 (ΦΕΚ 325 Α).

19

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%83%CF%8C%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%98%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%B1

4.3. Τα Περιεχόμενα της Συνθήκης²⁰

Η συνθήκη ορίζει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη οφείλουν να λαμβάνουν και μεμονωμένα και από κοινού μέτρα για την πρόληψη, μείωση και καταπολέμηση της ρύπανσης στη περιοχή της μεσογείου, ενώ δεσμεύονται να εφαρμόσουν το μεσογειακό σχέδιο δράσης που ορίζει η συγκεκριμένη συνθήκη για την προστασία της θάλασσας και των πόρων της. Επίσης οι συμβαλλόμενοι θα πρέπει να εφαρμόζουν τι παρακάτω αρχές:

- Την αρχή της πρόληψης, να προσπαθούν δηλαδή σε κάθε περίπτωση να προλαμβάνουν τη μόλυνση
- Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» δηλαδή ότι το κόστος της πρόληψης, του έλεγχου και μείωσης της ρύπανσης θα βαραινουν όσους συλλαμβάνονται να ρυπαίνουν.

Επίσης τα κράτη μέλη οφείλουν να αναλαμβάνουν την εκτίμηση των επιπτώσεων που θα έχει η οποιαδήποτε δραστηριότητα η οποία γίνεται από τον οποιοδήποτε στο θαλάσσιο περιβάλλον και να έχουν αρμόδιες εθνικές αρχές που θα αδειοδοτούν κατά περίπτωση ώστε να εξαλειφθεί η αβυσσική και η έλλειψη ελέγχου. Τέλος αναλαμβάνουν τη υποχρέωση να έχουν μια ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών τους λαμβάνοντας υπόψη το οικολογικό και το αισθητικό ενδιαφέρον αλλά και του φυσικούς πόρους.

20

- <http://www.monumenta.org/article.php?IssueID=3&lang=gr&CategoryID=5&ArticleID=167>
- <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=254>

Γενικά, με λίγα λόγια τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να προάγουν μέτρα για την εφαρμογή των προγραμμάτων που να αναπτύσσουν την προστασία, τη διατήρηση και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων στη μεσόγειο.

4.4. Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα MED για τη Μεσόγειο

Ένα άλλο πολύ σημαντικό πρόγραμμα για την προστασία της μεσογείου, το MED, Διακρατικό πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, MED 2014-2020 με προϋπολογισμό πάνω από 275 000 000 ευρώ, το οποίο προωθεί τη συνεργασία των δέκα ευρωπαϊκών χωρών της μεσογείου (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία, Ιταλία, Σλοβενία, Κροατία, Μάλτα, Κύπρο, ηνωμένο βασίλειο- Γιβραλτάρ) και τριών προς ένταξη χωρών (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, μαυροβούνιο και Αλβανία) να συνεργαστούν ώστε να μπορέσουν μαζί να προστατέψουν την μεσόγειο από οποιονδήποτε κίνδυνο μόλυνσης.

Το πρόγραμμα έχει τέσσερις βασικές προτεραιότητες

- Να τονώσει την καινοτομία μέσω της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων είτε είναι μικρές είτε μεγάλες και των δημοσίων φορέων και ερευνητικών οργανισμών ώστε να προωθηθεί η έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη.
- Επενδύει στην ενεργειακή απόδοση και τη παραγωγής και χρησιμοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με σκοπό τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- Να προστατεύσει τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους και την βιοποικιλότητα, μέσω της συνεργασίας στην ανάλυση και τον σχεδιασμό των ορθών πρακτικών και κατόπιν την υλοποίησή τους.
- Να ενισχύσει τα προγράμματα συνεργασίας με τη συμμετοχή περιφερειακών, εθνικών και διεθνών εταιρών προκειμένου να βελτιωθεί ο τρόπος και ο χρόνος δράσης και να αναπτυχθούν κοινές στρατηγικές και τρόπος δράσης.

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Τα αποτελέσματα του προγράμματος αναμένεται να είναι πολύ θετικά για όλα τα συμβαλλόμενα μέλη, αλλά κυρίως για τη Μεσόγειο. Καθώς αναμένεται βελτίωση της πρόσβασης και της χρήσης βιώσιμων συστημάτων μεταφορών φιλικότερων προς το περιβάλλον, βελτίωση κατά 10% του επιπέδου βιωσιμότητας του τουρισμού στις παράκτιες περιοχές, η προώθηση της καινοτομίας των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και φορέων και τέλος η αύξηση της ικανότητας για τη διαχείριση της ενέργειας.²¹

Συμπεραίνεται λοιπόν να πούμε ότι το πρόγραμμα MED έχει 4 άξονες, ο κυριότερος είναι το περιβάλλον αλλά εξίσου σημαντικοί είναι και η καινοτομία, η προσβασιμότητα (ευκολία και ποιότητα μεταφορών) και τέλος η βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Έτσι καταλαβαίνουμε ότι το πρόγραμμα MED δεν έχει θετικά μόνο για το περιβάλλον αλλά και για την οικονομία και γενικά τη σωστή διαχείριση πόρων και ενέργειας.

21

- http://ec.europa.eu/greece/news/2015/20150603_mesogeios_exypni_viosimi_anaptyxi_el.htm
- http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/INFORMATIONS_NATIONALES/chypre/20101210Booklet_Med-cyprus.pdf
- http://www.waterincore.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=12&lang=el

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

5.1. Οι Χρηματικές Κυρώσεις

Μια πολύ βασική αρχή πάνω στη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» δηλαδή αυτός που συλλαμβάνεται να μολύνει με κάθε τρόπο το περιβάλλον θα βαρύνεται με το κόστος πρόληψης, το κόστος ελέγχου και αποκατάστασης. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος αιτείται αποζημίωση από τον εκάστοτε δράστη, είτε είναι πλοιοκτήτης είτε είναι πλοίαρχος κτλ.

5.2. Υπαιτιότητα

Η υπαιτιότητα φαίνεται να παίζει καθοριστικό ρόλο στην ευθύνη του εκάστοτε δράστη, οι κυρώσεις μπορεί να είναι ποινικές, πειθαρχικές αλλά και διοικητικές ανάλογα με την θέση, την ιδιότητα δηλαδή του δράστη και φυσικά το μέγεθος της καταστροφής, και φυσικά και το αν ήταν μεμονωμένο περιστατικό ή κατ'εξακολούθηση. Επίσης εκτός της χρηματικής αποζημίωσης οι υπαίτιοι απειλούνται και με φυλάκιση από 1 έως και 10 χρόνια πάλι ανάλογα με τη περίπτωση.

5.3. Οι Κυρώσεις που Προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία

Η Ελληνική νομοθεσία κατόπιν αλλαγών που επέφεραν οι ευρωπαϊκές οδηγίες και συγκεκριμένα η κοινοτική οδηγία 2005/35 η οποία προβλέπει ποινικοποίηση της ατυχηματικής ρύπανσης, θεωρείτε ιδιαίτερος αυστηρή και δημιούργησε μεγάλες αντιδράσεις από ναυτιλιακές και ναυτεργατικές οργανώσεις, αφού γίνεται χρήση των όρων αμέλεια και βαριά αμέλεια και στην ουσία ποινικοποιεί και την ατυχηματική ρύπανση.

Με βάση την συγκεκριμένο νομοσχέδιο απόρριψη πετρελαίου ορίζεται η διαφυγή που προκλήθηκε από οποιαδήποτε αιτία από το πλοίο. Έτσι περιλαμβάνει τη διαρροή, την απάντληση, την διασκόρπιση, την έκχυση και την εκκένωση ρυπογόνων ουσιών όπως το πετρέλαιο.

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Επίσης σύμφωνα με τον νόμο και συγκεκριμένα με το άρθρο 6 προβλέπονται τα ποινικά αδικήματα και αναφέρεται ότι η απόρριψη ρυπογόνων ουσιών στο υδάτινο περιβάλλον τιμωρείται με φυλάκιση από ένα μέχρι και δέκα χρόνια και χρηματική ποινή από 1500 έως και 1200000 ευρώ σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι η απόρριψη των ουσιών ήταν με πρόθεση και λόγω σοβαρότητας υπάρχει κίνδυνος σοβαρής σωματικής βλάβης, θανάτου ή τεράστια καταστροφή του περιβάλλοντος. Ενώ για όποιον από αμέλεια έγινε υπαίτιος αναφέρει ότι τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή από 200 έως 15000 ευρώ.

Με τον συγκεκριμένο νόμο οι πράξεις θαλάσσιας ρύπανσης αντιμετωπίζονται από την ελληνική έννομη τάξη, ακριβώς όπως όλων των ευρωπαϊκών χωρών σαν γνήσια διεθνή εγκλήματα, δηλαδή πράξεις που προσβάλουν τις αξίες της ανθρωπότητας. Για αυτό και υπήρξε η ανάγκη της ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών αυτών στην ελληνική νομοθεσία, αφού σκοπεύουν στην θέσπιση αποτελεσματικότερων και αναλογικότερων ποινικών και διοικητικών κυρώσεων σε κάθε περίπτωση που προκαλείτε ή δύναται να προκληθεί υποβάθμιση ή μόλυνση του περιβάλλοντος από απορρίψεις πλοίων, έτσι ώστε αν διασφαλίσουμε την προστασία του.

Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν την πλήρη δικαιοδοσία να επιβάλουν κυρώσεις για την απόρριψη ρυπογόνων ουσιών από πλοία στα ύδατα της χώρας μας, στα χωρικά ύδατα άλλου κράτους μέλους ή και τρίτης χώρας από ελληνικό πλοίο.

Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να παραποιηθεί και να μπορεί όποιος έχει τα χρήματα να ρυπαίνει. Για αυτό πρέπει να πιστοποιούνται όσο το δυνατόν γρηγορότερα οι παραβάσεις από επιστημονικό προσωπικό, και να υπάρξει επιτάχυνση στην απονομή τη δικαιοσύνης για τέτοιες περιβαλλοντικές παραβάσεις²².

²² βλ. 5^ο διεθνές συνέδριο ναυτικού δικαίου, θαλάσσια ρύπανση: το πρόβλημα της αποζημίωσης και των κυρώσεων, δικηγορικός σύλλογος πειραιά, εκδόσεις νομικής βιβλιοθήκης.

²² <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/108571> και

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

6.1. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η προστασία του περιβάλλοντος ήταν και είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα ζωτικού ενδιαφέροντος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η προστασία από τη ρύπανση και η αντιμετώπιση των συνεπειών της είναι από τα πιο σημαντικά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει η ένωση με τεράστιες συνέπειες στις βιολογικές και οικολογικές ισορροπίες. Ειδικά στην Ευρώπη που υπάρχουν αρκετές θάλασσες με τοπικές περιβαλλοντολογικές ιδιομορφίες όπως είναι η μεσόγειος και η Βαλτική, η προστασία και η ασφάλεια του υδάτινου περιβάλλοντος αποτελεί κυρίαρχο ζήτημα αφού αφορά την προστασία του οικοσυστήματος και των ανθρώπων²³.

Το θαλάσσιο περιβάλλον στην Ευρώπη διαφυλάσσεται όχι μόνο με βάση τα διεθνή πλαίσια και συνθήκες (Δίκαιο της θάλασσας, *mare liberum*, *solus* κτλ), ούτε μόνο με τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών, διαφυλάσσεται με όλα αυτά μαζί άλλα και με επιπλέον οργανισμούς, όπως είναι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος αλλά και με περιφερειακές συμβάσεις, όπως η UNEP/MAP(1999), μέσα δηλαδή που έχουν θεσμοθετηθεί από την ίδια την ένωση με σκοπό την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος.

Έτσι ως αποτέλεσμα έχουμε ένα συνονθύλευμα νόμων, πολιτικών, προγραμμάτων, συμβάσεων και σχεδίων δράσης στην Ε.Ε., οι οποίοι επηρεάζουν

<http://www.ethemis.gr/psifistike-to-nomoschedio-tou-ipeka-gia-tin-piniki-prostasia-tou-perivallontos/>

²³ Βλ.Μαριανθη κλάδη – ευσταθοπουλου και Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. Περιβάλλον και θαλάσσιος χώρος. Εκδ. Σιδερης, 2005

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

είτε άμεσα είτε έμμεσα την ποιότητα του υδάτινου περιβάλλοντος και συμβάλουν στη προστασία του. Επίσης υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός κοινοτικών μέτρων για την αντιμετώπιση πιέσεων ή απειλών που αφορούν το περιβάλλον τα οποία ενσωματώνονται στις κοινοτικές πολιτικές της ένωσης και ως προς την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης και ως τον τρόπο δράσης σε περίπτωση ρυπογόνου ατυχήματος, δηλαδή ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για περιορισμό της μόλυνσης από ναυτικό ατύχημα²⁴.

6.2. Οι Κοινοτικές Συνθήκες και τα Προγράμματα Δράσης της Ευρώπης

Η συνθήκη της ρώμης, η ιδρυτική συνθήκη της ευρωπαϊκής κοινότητας, δεν αναφέρει τίποτα συγκεκριμένο για τη προστασία του περιβάλλοντος, έτσι η προστασία του περιβάλλοντος θεσπίζεται πρώτη φορά με την Ενιαία Ευρωπαϊκή πράξη και συγκεκριμένα στα άρθρα 130Π, 130Ρ και 130Σ τα οποία αφορούν το περιβάλλον, χωρίς όμως να γίνεται λόγος για το θαλάσσιο περιβάλλον, κατόπιν γίνεται φανερό ότι δεν υπάρχουν αναφορές στο θαλάσσιο περιβάλλον ούτε στη συνθήκη τη ρώμης, ούτε στις Νίκαιας, ούτε την ενιαία ευρωπαϊκή πράξη ούτε στη συνθήκη του Μάαστριχτ ούτε και στο Αμστερνταμ. Έτσι λόγω αυτής της ανυπαρξίας ενός κεφαλαίου για το θαλάσσιο περιβάλλον η Ένωση προχώρησε στη παραγωγή νομικών πράξεων με βάση το κοινοτικό συμφέρον της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος αλλά και τη διασφάλιση τη οικολογικής ισορροπίας.

Οι πρώτες τέτοιες κοινοτικές πράξεις στις 26/6/1998 και στις 3/12/1981 θέσπισαν το πρόγραμμα δράσης της ένωσης στον τομέα της αντίδρασης σε περίπτωση ρυπογόνου ατυχήματος, και καθιέρωσαν ένα κοινοτικό Σύστημα Πληροφόρησης με σκοπό τον έλεγχο και τον περιορισμό της θαλάσσιας ρύπανσης

²⁴

http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftnref4

από υδρογονάνθρακες στην αρχή και αργότερα και από άλλες μορφές ρύπανσης, αργότερα το 2000 καταργήθηκε με την απόφαση 2850 του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου.

6.3. Τα προγράμματα Δράσης και η Σημασία τους

Τα προγράμματα δράσης για το περιβάλλον (ΠΔΠ) είναι τα μέτρα που συμβάλουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου διαβίωσης και της ποιότητας ζωής στην Ευρώπη. Έτσι στη σύνοδο κορυφής στο Παρίσι το 1972 η ευρωπαϊκή οικονομική κοινότητα ενέκρινε το **1^ο Πρόγραμμα Δράσης (First Environmental Action Program)** με περίοδο ισχύος 1973-1976. Το πρόγραμμα αναφέρει την προτεραιότητα της πρόληψης έναντι της εκ των υστέρων αντιμετώπισης ορίζει δηλαδή την αρχή της πρόληψης.

Το **2^ο Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον** με περίοδο ισχύος από το 1977 έως και το 1981 συμπληρώνει το 1^ο καθορίζοντας πέντε κατευθυντήριες αρχές:

- Τη διασφάλιση της συνεχιζόμενης πολιτική για το περιβάλλον.
- Τη δημιουργία προληπτικών μηχανισμών για τους τομείς ρύπανσης, χωροταξία και διαχείρισης των αποβλήτων
- Τη προστασία και την ορθή χρήση των θαλασσών
- Προτεραιότητα σε μέτρα για την προστασία των υδάτων, καταπολέμηση τη ατμοσφαιρικής ρύπανσης αλλά και του θορύβου.
- Συνεργασία της κοινότητας με τις αναπτυσσόμενες χώρες για το περιβάλλον.

Το **3^ο πρόγραμμα** με περίοδο ισχύς από το 1982 μέχρι το 1986 θέτει για πρώτη φορά ως στόχο για πρώτη φορά την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων δηλαδή την ορθή χρήση των φυσικών πόρων ώστε να σταματήσει η αλόγιστη χρήση του αλλά χωρίς αρνητικές συνέπειες στην οικονομία.

Το **4^ο ΠΔΠ** θεσπίστηκε το 1987 στο ευρωπαϊκό έτος περιβάλλοντος με γνώμονα την ενιαία ευρωπαϊκή πράξη η οποία είχε προηγηθεί και είχε διευρύνει τις

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

αρμοδιότητες της ευρωπαϊκής κοινότητα σε σχέση με το περιβάλλον. Στο τέλος της περιόδου της, το 1992 έγινε και η διάσκεψη του Ρίο με θέμα την παγκόσμια αειφορία.

Το 1992 μετά το τέλος του 4^{ου} ΠΔΠ δημοσιεύτηκε μια έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος η οποία έδειξε ότι τα προγράμματα δεν ήταν αρκετά αφού παρά τα τέσσερα μέχρι τότε προγράμματα παρατηρήθηκε υποβάθμιση στους περισσότερους τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής, μεταξύ αυτών και στην ποιότητα των υδάτων.

Στα τέλη του 1992 ήρθε η απάντηση στη διάσκεψη του Ρίο και στην απογοητευτική έκθεση ήρθε το **5^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον** το οποίο θεσπίστηκε το 1993 και θα διαρκούσε μέχρι και το 2000. Ως στόχος τέθηκε ο πάντα επίκαιρος της αειφόρου ανάπτυξης δηλαδή την αλλαγή των μορφών ανάπτυξης στην Κοινότητα, ώστε να μπει στον δρόμο που οδηγεί την ανάπτυξη με ορθή χρήση του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα προτάθηκαν οι παρακάτω επτά τομείς δράσης: α) η υπερθέρμανση του πλανήτη, β) η αύξηση τη οξύτητας του περιβάλλοντος, γ) τη διαχείριση των αποβλήτων, δ) το αστικό περιβάλλον, ε) τις παράκτιες ζώνες, και τέλος την προστασία της βιοποικιλότητας και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Το 1996 κατά την επανεξέταση του προγράμματος η ευρωπαϊκή επιτροπή είδε κάποιες πρωταρχικές αδυναμίες του προγράμματος όπως η απουσία συγκεκριμένων στόχων και όχι γενικοτήτων, και έλλειψη δέσμευσης από μέρους των μελών. Είχε βέβαια κάποια θετικά αποτελέσματα αλλά όχι όσα θα περίμενε η Ένωση, αποτέλεσε όμως τον πρόδρομο της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη που θεσπίστηκε στο Γκέτεμποργκ το 2001, η οποία έλαβε σάρκα με το **6^ο πρόγραμμα δράσης** που ξεκίνησε το 2002 μέχρι και τις 21/7/2012, με υπότιτλο «Το μέλλον μας, η επιλογή μας» και είχε τέσσερεις βασικούς πυλώνες:

- την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής,
- τη προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας,
- το περιβάλλον, την υγεία και την ποιότητα ζωής

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

- και την αειφόρο χρήση και διαχείριση των φυσικών πόρων και των αποβλήτων²⁵.
- Επίσης στο 6^ο ΠΔΠ επανεξετάζονται παλιά θέματα από τις προηγούμενες όπως:
 - ατμοσφαιρική ρύπανση
 - θαλάσσιο περιβάλλον
 - πρόληψη και ανακύκλωση απόβλητων
 - αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων
 - αστικό περιβάλλον
 - προστασία του εδάφους
 - αειφόρος χρήση των φυτοφαρμάκων.

Στο τέλος του 6^{ου} προγράμματος διαπιστώθηκε ότι πολλοί τομείς τη περιβαλλοντικής πολιτικής δεν έχουν εξεταστεί επαρκώς ή ακόμα και εγκαταλείφει παρόλο που έχουν συμπεριληφθεί αρκετές φορές σε πάνω από ένα ΠΔΠ. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της προστασίας της βιοποικιλότητας που το 2001 το συμβούλιο υποσχέθηκε μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης να επεκτείνει και να σταματήσει επιτέλους την απώλεια και την καταστροφή των ειδών μέχρι το 2010, το 2011 καταρτίστηκε νέα στρατηγική η οποία υπόσχεται να υλοποιήσει τον αρχικό στόχο με 10 χρόνια καθυστέρηση αφού το προηγούμενο πρόγραμμα παρόλο ότι κάλυπτε 160 δράσεις αποδείχτηκε ανεπαρκές.

Λόγο των μη επιτυχημένων προηγούμενων δράσεων η ένωση άλλαξε τα πλαίσια που εργαζόταν βάζοντας στην άκρη τους τρεις πυλώνες οικονομία, περιβάλλον και κοινωνικές υποθέσεις στο πλαίσιο για την αειφόρο ανάπτυξη, τουλάχιστον

²⁵

http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftn35

Και

Βλ. διερευνητική γνωμοδότηση του με θέμα 7^ο προγραμμα δράσης για το περιβάλλον εισηγητής Lutz Ribbe

Βρυξέλες 16/4/2012

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

προσωρινά, έτσι το 7^ο ΠΔΠ έχει διαφορετικό συντονισμό και προτεραιότητες. Το πρόγραμμα με τίτλο ΕΥΡΩΠΗ 2020 που ψηφίστηκε από το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο στις 20/11/2013 και η ισχύς του θα είναι όπως λέει ο τίτλος μέχρι το 2020 ορίζει τους στόχους και αναφέρει τι πρέπει να κάνει η Ένωση για να του πετύχει ως το τέλος του προγράμματος²⁶. Οι στόχοι που θέτει το 7^ο ΠΔΠ είναι οι εξής

- την προστασία, την διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της Ένωσης
- την μετατροπή της σε μια πράσινη και ανταγωνιστική οικονομία με χαμηλές εκπομπές ρύπων και αποδοτικής χρήσης πόρων
- τη προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών
- την μεγιστοποίηση των οφελών της νομοθεσίας για το περιβάλλον μέσω της βελτιωμένης εφαρμογής.
- Την βελτίωση των γνώσεων και των αποδεικτικών στοιχείων για τη περιβαλλοντολογική πολιτική
- Τη διασφάλιση των επενδύσεων για το περιβάλλον
- Την ενίσχυση της αειφορίας των πόλεων
- Την αύξηση της αποτελεσματικότητας απέναντι σε απειλές και προκλήσεις.

Σημειώνεται πάντως, ότι παρά τις εκτεταμένες προσπάθειες και τα βήματα προόδου που έχουν γίνει ειδικά τα τελευταία 30 χρόνια στο θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα του θαλάσσιου παρόλο που ορισμένες καταστάσεις επιδείνωση της ρύπανσης συγκρατήθηκαν ή και σε ορισμένες περιπτώσεις αναστράφηκαν, η ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος συνεχίζει να είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένη, και οι απειλές υποβάθμισης και καταστροφής του υδάτινου περιβάλλοντος συνεχίζουν να είναι τεράστιες.

Το θετικό πάντως είναι, πως η ευαισθησία της Ε.Ε για το περιβάλλον, την οδήγησε να συμμετέχει και ως συμβαλλόμενο μέλος και ως παρατηρητής σε περιφερειακές ή διεθνείς συμβάσεις και σε διεθνείς φορείς για το θαλάσσιο

²⁶ Βλ εγγραφο εργασίας της επιτροπής «περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και ενέργεια» 7^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον εισηγητής Jose Macario Correia

περιβάλλον. Έτσι έχουμε όσο το δυνατότερο περισσότερους συμμάχους στον «πόλεμο» απέναντι στη μόλυνση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

6.4. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Ο Ε.Ο.Π. είναι ένα εργαλείο της ένωσης με σκοπό την παροχή ανεξάρτητης και έγκυρης πληροφόρησης για το περιβάλλον. Ο οργανισμός σήμερα αποτελεί την κύρια πηγή πληροφόρησης για όσους συμμετέχουν στην υιοθέτηση, εφαρμογή, ανάπτυξη και αξιολόγηση της περιβαλλοντολογικής πολιτικής και έχει 33 χώρες μέλη.

Η ίδρυση του ΕΟΠ εγκρίθηκε από την ένωση το 1990 αλλά ξεκίνησε να λειτουργεί ουσιαστικά το 1994 με έδρα τη Κοπεγχάγη. Με τον κανονισμό ίδρυσης του, συστάθηκε και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφοριών και Παρατηρήσεων για το Περιβάλλον (ΕΔΠΠ/ΕΙΟΝΕΤ).

Οι κύριοι στόχοι του ΕΟΠ είναι πρωτίστως να βοηθήσει ουσιαστικά την κοινότητα σαν σύνολο αλλά και τις χώρες μέλη μεμονωμένα να πάρουν ορθές και ενημερωμένες αποφάσεις σχετικά με τη βελτίωση του περιβάλλοντος και την ενσωμάτωση του στις οικονομικές πολιτικές και της προόδου, και δεύτερων να συντονίζει το ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφοριών και παρατηρήσεων για το περιβάλλον. Εκτός της ένωσης και των μελών της ο ΕΟΠ έχει πελάτες και επιχειρηματίες, ακαδημαϊκούς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς και άλλα μέλη της κοινωνίας των πολιτών.

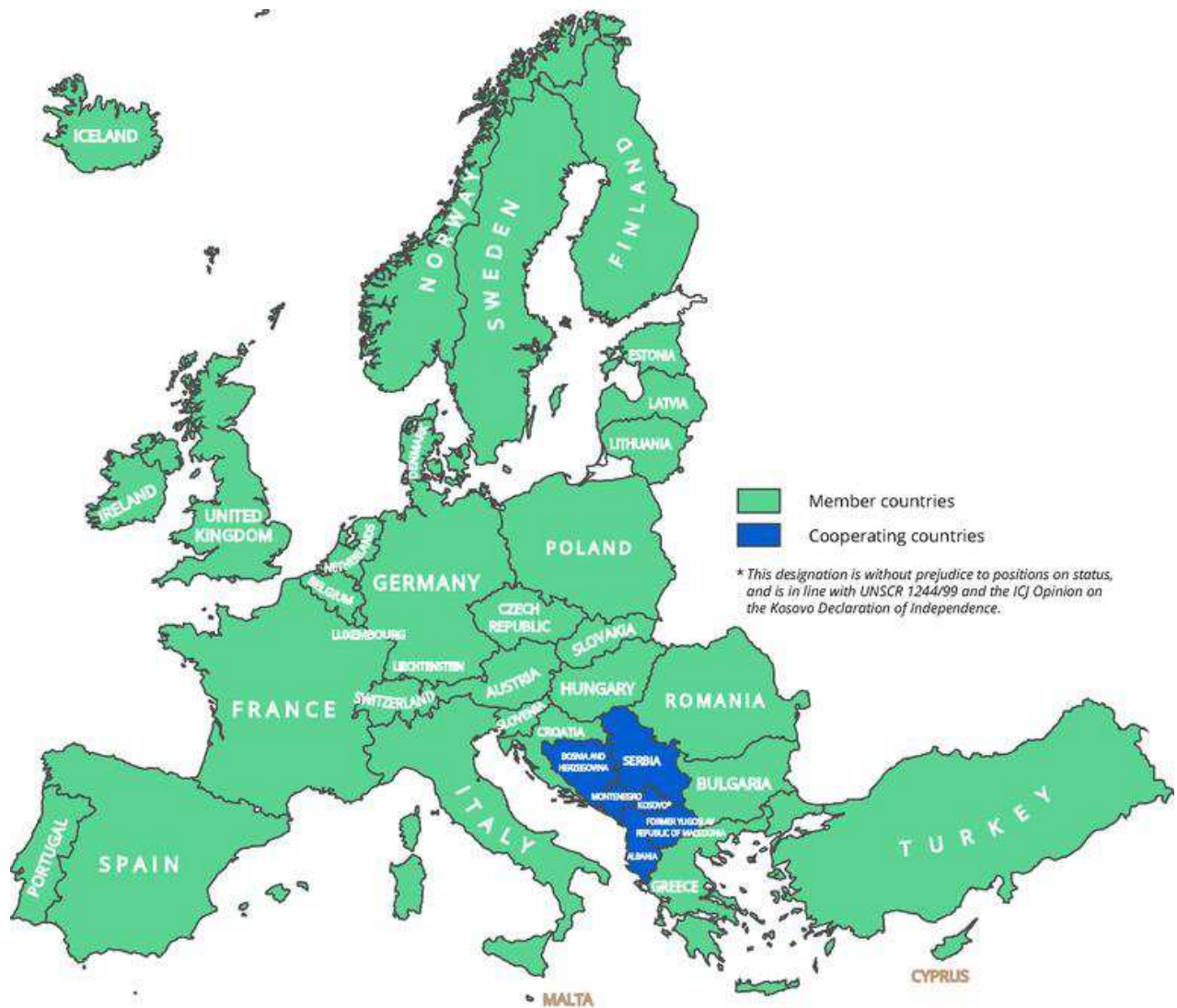
Ο ΕΟΠ διοικείται από διοικητικό συμβούλιο και πρόεδρο με τη συνεργασία επιστημονικής επιτροπής με συμβουλευτικές ιδιότητες. Το ΔΣ του ΕΟΠ αποτελείται από έναν εκπρόσωπο από κάθε χώρα μέλος, δύο εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δύο επιστήμονες που διορίζονται από το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο. Μέσα στα καθήκοντα του ΔΣ είναι και η έγκριση του πολυετούς προγράμματος εργασίας αλλά και των ετήσιων, οι ετήσιες εκθέσεις αλλά και ο διορισμός του εκτελεστικού διευθυντή και των μελών της επιστημονικής επιτροπής²⁷.

27

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Οι χώρες μέλη και οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠ χώρες, παρουσιάζονται στον παρακάτω χάρτη:

Πηγή: <http://www.eea.europa.eu/el/about-us/countries-and-eionet>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- <http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environment.nsf/All/BA9EF83FC412C531C225798E004374E1?OpenDocument>
- <http://www.eea.europa.eu/el/about-us/who>

7.1. Η Εθνική Νομοθεσία

Η Ελλάδα η οποία διαθέτει τη μεγαλύτερη ακτογραμμή σε σχέση με τις άλλες χώρες της μεσογείου, μήκους 17000 χιλιομέτρων²⁸ συγκεντρώνει τεράστιο περιβαλλοντολογικό, ψυχαγωγικό αλλά και οικονομικό ενδιαφέρον, αφού το 1/3 του πληθυσμού της χώρας ζει και δραστηριοποιούνται στις παράκτιες περιοχές. Επίσης λόγω της γεωπολιτικής μας θέσης. Η μεσόγειος είναι κόμβος για τα πλοία, πράγμα που κάνει τον κίνδυνο μόλυνσης από πλοία μεγαλύτερο.

Για αυτούς τους λόγους η Ελλάδα πρώτα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 του συντάγματος και με το νόμο 1650 του 1986 έψαξε τρόπους να καταπολεμήσει την υποβάθμιση και τη μόλυνση του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα του θαλάσσιου. Έκτος της εθνικής νομοθεσίας, η χώρα μας αναζήτησε συμμάχους στην καταπολέμηση της ρύπανσης. Έτσι υιοθέτησε και ενσωμάτωσε στην νομοθεσία της διεθνείς συμβάσεις, οδηγίες, κοινοτικές οδηγίες κτλ. Πιο συγκεκριμένα η Ελλάδα υιοθέτησε της συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών σαν συμβαλλόμενο μέλος (σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, *marpol, solas*) αλλά και τις συνθήκες, τις οδηγίες και τα προγράμματα δράσης της ευρωπαϊκής ένωσης σαν μέλος της. Ενώ αναζήτησε συμμάχους για τη προστασία της μεσογείου μέσω διακρατικών μνημονίων συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες.

Έτσι υιοθετώντας, ενσωματώνοντας δηλαδή στην εθνική της νομοθεσία όλους αυτούς τους νόμους, συμβάσεις, οδηγίες κτλ, δημιουργώντας μια σύγχρονη επαρκή νομοθεσία, καθώς και καθορίζοντας αυστηρές κυρώσεις στους υπαίτιους, η χώρα μας προσπαθεί να εξαλείψει τη θαλάσσια μόλυνση. Σε αυτή τη μάχη η χώρα μας έχει συμμάχους όχι μόνο τα γειτονικά κράτη, την Ευρώπη και τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά και διάφορους ελληνικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν στόχο τη προστασία του περιβάλλοντος και της μεσογείου. Όπως είναι η HELMEPA η Ελληνική Ένωση προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος²⁹, η Μεσόγειος sos³⁰ και

²⁸ βλ. Χάρης Κοκκώσης, άνθρωπος και περιβάλλον στην Ελλάδα, αθήνα 2002

²⁹ http://www.helmepa.gr/gr/historical_background.php

³⁰ <http://medsos.gr/medsos/>

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

άλλοι φορείς και εθελοντικές οργανώσεις που απλοί πολίτες, εθελοντές αναλαμβάνουν να βοηθήσουν το θαλάσσιο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα του.

7.2. Η Ελληνική Ένωση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος HELMEPA

Το 1979 ο πλοιοκτήτης Γιώργος Π. Λίβανος εξέφρασε τις ανησυχίες του για την ρύπανση των υδάτων από τα πλοία, και δήλωσε πως μπορεί να εξαλειφθεί από τους ίδιους τους ναυτικούς και τους πλοιοκτήτες εάν φροντίσουν και συντηρούν σωστά σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις που είχαν τότε ψηφιστεί στο εξωτερικό αλλά δεν είχαν εναρμονιστεί στο ελληνικό δίκαιο. Έτσι στις 4 Ιουνίου του 1982 ιδρύεται η ελληνική ένωση προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος HELMEPA στον Πειραιά με σκοπό όπως αναγράφει η ιδρυτική διακήρυξη που υπογράφηκε την εθελοντική δέσμευση «Να σώσουμε τις θάλασσες». Την διακήρυξη υπογράφουν εκπρόσωποι της ένωσης ελλήνων εφοπλιστών και της πανελλήνιας ναυτικής ομοσπονδίας και οι εξής πέντε διακεκριμένοι για την περιβαλλοντολογική τους προσφορά διεθνείς οργανισμοί:

- Λέσχη της Ρώμης (club of Rome)
- Διεθνής ένωση για τη διατήρηση της φύσης και των φυσικών πόρων (IUCN)
- Παγκόσμιο ταμείο προστασίας άγριας πανίδας (WWF)
- Διεθνές ωκεανολογικό ινστιτούτο (IOI)
- Διεθνές ινστιτούτο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (IIED)

Ενδεικτικό της σημαντικότητας του έργου του οργανισμού είναι ότι ένα χρόνο μετά την ίδρυση του τέθηκε σε ισχύ στην χώρα μας, τον Οκτώβριο του 1983 η διεθνής σύμβαση του IMO MARPOL 73/78. Καταλαβαίνουμε λοιπόν πόσο σημαντική ήταν η δημιουργία ενός τέτοιου οργανισμού που με τη βοήθεια ξένων οργανισμών θα βοηθά τη χώρα μας να εξαλείψει τη θαλάσσια μόλυνση³¹.

³¹ http://www.helmepa.gr/gr/historical_background.php

7.3. Η Εθνική Στρατηγική για τη Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος η Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ

Η χώρα μας διέπεται από συνονθύλευμα νόμων που έχει υιοθετήσει από οδηγίες και διεθνής συμβάσεις η πιο σημαντική οδηγία 2008/56/ΕΚ εναρμονίστηκε στην ελληνική νομοθεσία το 2011 στις 14 Ιουνίου που ψηφίστηκε από την ελληνική βουλή. Με την ψήφιση του νόμου, ουσιαστικά ενσωματώνεται η οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική ή αλλιώς το 7^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον. Έτσι το 7^ο ΠΔΠ γίνεται νόμος του κράτους μας, και εφαρμόζεται για όλα τα θαλάσσια ύδατα, και λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος που προέρχονται από τρίτες χώρες, εκτός της Ένωσης, που βρίσκονται στην ίδια θαλάσσια περιοχή.

Σύμφωνα με τον νόμο για κάθε θαλάσσια υποπεριοχή της μεσογείου αναπτύσσετε μια θαλάσσια στρατηγική, ενώ αναφέρει ότι πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει συνεννόηση και συνεργασία χωρών στη περίπτωση που μια θαλάσσια υποπεριοχή επεκτείνεται στα θαλάσσια ύδατα μιας 2^{ης} χώρας. Σύμφωνα με την οδηγία πρέπει να υπάρχει ορθή προετοιμασία μέσω μιας καλής αρχικής αξιολόγησης, έπειτα ένας προσδιορισμός της περιβαλλοντικής κατάστασης, ύστερα να θεσπιστεί ένα πρόγραμμα παρακολούθησης με συνεχή αξιολόγηση και βελτίωση, και τέλος να εφαρμοστεί με σκοπό το αργότερο όπως αναφέρει το 2020 να έχουμε μια σημαντική βελτίωση του θαλάσσιου περιβάλλοντος αντί για υποβάθμιση του³².

7.4. Η Εθνική Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ)

Πέραν των άλλων βάση του νόμου συνιστάται στο υπουργείο Περιβάλλοντος ενέργειας και κλιματιστικής αλλαγής μια επιτροπή με στόχο τη διαμόρφωση μιας εθνικής πολιτικής για τη προστασία και τη διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος,

³² ΦΕΚ Α 144/2011

Και

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=254>

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

η οποία να εποπτεύει, συντονίζει, αξιολογεί και να ελέγχει την εφαρμογή της στρατηγικής.

Στο άρθρο 18 του νόμου για την εθνική στρατηγική για το περιβάλλον όπου εκτός των άλλων, θεσπίζεται η σύσταση της επιτροπής και οι λειτουργίες της αναφέρονται μερικές βασικές αρμοδιότητες της όπως να εγκρίνει μετά από εισήγηση του υπουργού το εθνικό πρόγραμμα, να καθορίζει το πλαίσιο και να προτείνει μέτρα και διαδικασίες στις αρμόδιες υπηρεσίες, να καθορίζει διαδικασίες για τη δημιουργία στρατηγικών και γενικών πλαισίων συνεργασιών με άλλα κράτη, να υποβάλει προτάσεις προς την κυβέρνηση για θέματα που αφορούν το θαλάσσιο περιβάλλον, και να εγκρίνει τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την υλοποίηση των πολιτικών για τη προστασία των υδάτων.

Στο συγκεκριμένο άρθρο αναφέρετε και η δομή της επιτροπής η οποία αποτελείτε από τον υπουργό περιβάλλοντος, ενέργειας και κλιματικής αλλαγής ο οποίος προεδρεύει, από τον ειδικό γραμματέα υδάτων του υπουργείου που τον αναπληρώνει σε περίπτωση κάποιου κωλύματος και οι γενικοί γραμματείς των υπουργείων: εξωτερικών, εσωτερικών, εθνικής άμυνας, οικονομικών, προστασίας του πολίτη, αγροτικής ανάπτυξης, θαλασσίων υποθέσεων και τουρισμού. Επίσης μπορούν να συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου ύστερα από πρόσκληση του υπουργού και άλλοι γενικοί ή ειδικοί γραμματείς. Ενώ μπορούν να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου επιστήμονες για την παροχή προτάσεων συμβουλευτικού χαρακτήρα.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος το οποίο ξεκίνησε Διεθνώς μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο και συνεχίστηκε μετά από πολλές συνθήκες και νόμους, σε Διεθνή, Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο έχει κατορθώσει πολλά για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος σε όλες τις χώρες, άλλα ακόμα και σήμερα ύστερα από τόσα χρόνια και τόσες προσπάθειες για διάσωση του περιβάλλοντος, ο κίνδυνος υποβάθμισης συνεχίζει να είναι τεράστιος. Τα ναυτικά ατυχήματα δεν μπορούν να εξαλειφτούν πλήρως, αν και παρατηρείται μείωση τους λόγω των αυστηρότερων ελέγχων και κυρώσεων, αλλά και λόγω της έγκαιρης παροχής βοήθειας από τα γύρω παράκτια κράτη σε περίπτωση ατυχήματος.

Το σημαντικό είναι ότι έχει μειωθεί η ρύπανση από τα πλοία λόγω των πολύ αυστηρών μέτρων ασφαλείας που καθορίζουν αυτές οι συμβάσεις αλλά και λόγω των πολύ αυστηρών κυρώσεων που επιφέρουν. Έτσι παρόλο που το εμπόριο δια θαλάσσης έχει αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια η υποβάθμιση των θαλασσών περιορίζεται ελαφρώς δηλαδή έχουμε μια βελτίωση σε κάποιες περιοχές. Πρέπει να αναφερθεί όμως πως δεν είναι αρκετό αφού είναι πολύ χαμηλά σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί.

Αποτελεί γεγονός ότι Διεθνώς παρόλο που υπάρχει επαρκής θεωρητικά νομοθεσία για τη προστασία του περιβάλλοντος, δεν υπάρχει επαρκής έλεγχος. Έτσι γίνονται αυθαιρεσίες που έχουν αρνητική επίδραση και στο περιβάλλον και στην οικονομία αφού υπάρχει απουσία χρηματικών κυρώσεων. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην Ευρώπη ο έλεγχος είναι σχετικά επαρκής αλλά υπάρχει έλλειψη ενός ρεαλιστικού προγράμματος δράσης, αφού κανένα μέχρι τώρα δεν έχει επιτύχει τους στόχους που έθεσε, αποβλέποντας αυτό να αλλάξει σήμερα με το 7^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον με ορίζοντα το 2020 ώστε οι επόμενες γενιές να απολαμβάνουν ένα καθαρότερο και ποιοτικότερο θαλάσσιο περιβάλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. Καρβούνης Σωτήρης, Α. Γεωργακέλλος Δημήτριος, Διαχείριση του περιβάλλοντος, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα, 2003
- Κλάδη Μαριανθη – ευσταθοπούλου και Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. Περιβάλλον και θαλάσσιος χώρος. Εκδ. Σιδερης, 2005
- Μαλέρμπας Μιχαήλ, Δίκαιο προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος Διεθνής σύμβαση παρτοί 73/78 Αναθεωρημένα παραρτήματα I-IV νέα βιβλία, πιστοποιητικά και συναφείς διατάξεις. Νομική βιβλιοθήκη έκδοση 2007
- Πιεράκης Στελιος, Η σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, εκδόσεις Σακκουλα
- Σιούτη Γλυκερία, Εγχειρίδιο Δικαίου Περιβάλλοντος, Εκδ.Σάκκουλα, 2003
- Κοκκώσης Χάρης, άνθρωπος και περιβάλλον στην Ελλάδα, Αθήνα 2002

Βιβλία από συνέδρια- ημερίδες

- 5^ο διεθνές συνέδριο ναυτικού δικαίου, θαλάσσια ρύπανση: το πρόβλημα της αποζημίωσης και των κυρώσεων, δικηγορικός σύλλογος Πειραιά, εκδόσεις νομικής βιβλιοθήκης.
- διερευνητική γνωμοδότηση του με θέμα 7^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον εισηγητής Lutz Ribbe Βρυξέλες 16/4/2012
- έγγραφο εργασίας της επιτροπής «περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και ενέργεια» 7^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον εισηγητής Jose Macario Correia

Νόμοι:

- ν.360/1976
- ΦΕΚ Α 144/2011
- Νομολογία 613/2002 ΣτΕ

Ιστοσελίδες:

- http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/anasigr/nomothesia/45F3016A26092398E0440003BA2D133C
- <http://politics.wwf.gr/images/stories/political/nomothesia/n1650-1986.pd>
- <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/1586.pdf>
- http://mio-ecsde.org/epeaek09/basic_docs/el_legislation-1650-1986.pdf
- <http://www.eoearth.org/view/article/155005/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/MARPOL_73/78
- [http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-\(MARPOL\).aspx](http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx)
- http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftn1
- https://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=26267&Itemid=31
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AD%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%BF_%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%98%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B1%CF%85%CF%83%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%90%CE%B1%CF%82
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B1%CF%85%CF%83%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%90%CE%B1%CF%82

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

-
- [http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-\(MARPOL\).aspx](http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx)
 - <http://www.explorecrete.com/greek/mediterranean-gr.html>
 - https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%83%CF%8C%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%98%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%B1
 - <http://www.monumenta.org/article.php?IssueID=3&lang=gr&CategoryID=5&ArticleID=167>
 - <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=254>
 - http://ec.europa.eu/greece/news/2015/20150603_mesogeios_exypni_viosimi_anaptyxi_el.htm
 - http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/INFORMATIONS_NATIONALES/chypre/20101210Booklet_Med-cyprus.pdf
 - http://www.waterincore.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=12&lang=el
 - <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/108571>
 - <http://www.ethemis.gr/psifistike-to-nomoschedio-tou-ipeka-gia-tin-piniki-prostasia-tou-perivallontos/>
 - http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftnref4
 - http://nomosphysis.org.gr/9748/europaiki-politiki-prostasias-thalassiou-periballontos-ioulios-2005/#_ftn35
 - <http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environment.nsf/All/BA9EF83FC412C531C225798E004374E1?OpenDocument>
 - <http://www.eea.europa.eu/el/about-us/who>
 - http://www.helmepa.gr/gr/historical_background.php
 - <http://medsos.gr/medsos/>
 - http://www.helmepa.gr/gr/historical_background.php
 - <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=254>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Απόσπασμα του ΦΕΚ Α 144/2011

3093

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 144

17 Ιουνίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3983

Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων που προβλέπεται να εκδοθούν κατ' εξουσιοδότησή του, εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 «Περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία - πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική)» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L164/19/25.6.2008) και θεσπίζονται κανόνες, μέτρα και διαδικασίες που αποσκοπούν στη διαμόρφωση και εφαρμογή εθνικής περιβαλλοντικής στρατηγικής για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του νόμου.

ΜΕΡΟΣ Α'
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/56/ΕΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 2 (άρθρο 1 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ) Σκοπός - Αντικείμενο

1. Με τον παρόντα νόμο καθορίζεται το πλαίσιο για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων που αποσκοπούν στην επίτευξη ή τη διατήρηση καλής περιβαλλοντικής κατάστασης για το θαλάσσιο περιβάλλον το αργότερο έως το έτος 2020.

2. Για το σκοπό αυτόν αναπτύσσονται και εφαρμόζονται στρατηγικές για τη θάλασσα, με τη λήψη μέτρων τα οποία:

α) εξασφαλίζουν την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, προλαμβάνουν την επιδείνωσή του ή, όταν αυτό είναι δυνατόν, αποκαθιστούν τα θαλάσσια οικοσυστήματα, σε περιοχές όπου αυτά έχουν υποστεί αρνητικές επιδράσεις,

β) προλαμβάνουν και μειώνουν τις εναποθέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον, με στόχο τη σταδιακή εξάλειψη της ρύπανσης όπως ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 4, για να εξασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις ή κίνδυνοι για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, τα θαλάσσια οικοσυστήματα, την ανθρώπινη υγεία ή τις νόμιμες χρήσεις της θάλασσας.

3. Για τη διαχείριση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, οι θαλάσσιες στρατηγικές ακολουθούν την οικοσυστημική προσέγγιση, που εξασφαλίζει ότι η συνολική πίεση των δραστηριοτήτων αυτών παραμένει σε επίπεδα που είναι συμβατά με την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης και ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η ικανότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων να αντιδρούν στις ανθρωπογενείς αλλαγές, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν και την αειφόρο χρήση των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές.

4. Ο νόμος συντελεί στη συνοχή των περιβαλλοντικών παραμέτρων και αποσκοπεί στη διασφάλιση της ενσωμάτωσής τους στις διάφορες πολιτικές, συμφωνίες και νομοθετικά μέτρα που σχετίζονται με το θαλάσσιο περιβάλλον.

Άρθρο 3 (άρθρο 2 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ) Πεδίο εφαρμογής

1. Ο νόμος εφαρμόζεται σε όλα τα θαλάσσια ύδατα, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 4, και λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος που προέρχονται από τρίτες χώρες στην ίδια θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή.

2. Ο νόμος δεν εφαρμόζεται σε δραστηριότητες με αποκλειστικό σκοπό την άμυνα ή την εθνική ασφάλεια. Ωστόσο, οι αρμόδιες εμπλεκόμενες αρχές προσπαθούν να εξασφαλίζουν ότι, στο μέτρο που είναι λογικό και εφικτό, οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνται κατά τρόπο συμβατό με τους στόχους του νόμου.

Άρθρο 4
(άρθρο 3 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Ορισμοί

Κατά την έννοια του νόμου αυτού και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του νοούνται ως:

1. «Θαλάσσια ύδατα»:

α) τα ύδατα, ο θαλάσσιος βυθός και το υπέδαφος στη θαλάσσια πλευρά της γραμμής βάσης από την οποία μετρείται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης, έως τα όρια της περιοχής όπου η Ελληνική Δημοκρατία ή άλλο κράτος - μέλος έχει κυριαρχικά δικαιώματα ή/και ασκεί δικαιοδοσία, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με το ν. 2321 /1995 (Α' 136), και

β) τα παράκτια ύδατα, όπως ορίζονται στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3199/2003 (Α' 280), ο πυθμένας και το υπέδαφός του, στο βαθμό που ιδιαίτερες πτυχές της περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος δεν αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης από τον εν λόγω νόμο και το π.δ. 51/2007 (Α' 54) ή από άλλες εθνικές ή κοινοτικές διατάξεις.

2. «Θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή»: μια θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή που προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5. Η θαλάσσια περιοχή και οι υποπεριοχές της ορίζονται με σκοπό την ευκολότερη εφαρμογή του νόμου και οριοθετούνται με συνεκτίμηση υδρολογικών, ωκεανογραφικών και βιογεωγραφικών χαρακτηριστικών.

3. «Θαλάσσια στρατηγική»: η στρατηγική που χαράσσεται και εφαρμόζεται για κάθε συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6.

4. «Περιβαλλοντική κατάσταση»: η συνολική κατάσταση του περιβάλλοντος στα θαλάσσια ύδατα, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή, τη λειτουργία και τις διεργασίες των συστατικών των θαλάσσιων οικοσυστημάτων από κοινού με τους φυσικούς φυσιογραφικούς, γεωγραφικούς, βιολογικούς, γεωλογικούς και κλιματικούς παράγοντες, καθώς και τις φυσικές, ηχητικές και χημικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες μέσα ή έξω από μια συγκεκριμένη υποπεριοχή.

5. «Καλή περιβαλλοντική κατάσταση»: η περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων, στην οποία τα ύδατα αυτά παρέχουν οικολογικά ποικίλους και δυναμικούς ωκεανούς και θάλασσες καθαρές, υγιείς και παραγωγικές στα πλαίσια των εγγενών συνθηκών τους και όπου η χρήση του θαλάσσιου περιβάλλοντος βρίσκεται σε επίπεδο αειφορίας, διασφαλίζοντας έτσι τις δυνατότητες για χρήσεις και δραστηριότητες από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές, δηλαδή:

α) δομή, λειτουργίες και διεργασίες των συστατικών των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, από κοινού με τους συνδεδεμένους φυσιογραφικούς, γεωγραφικούς, γεωλογικούς και κλιματικούς παράγοντες, που επιτρέπουν στα εν λόγω οικοσυστήματα να λειτουργούν πλήρως και να διατηρούν την ανθεκτικότητά τους απέναντι στην ανθρωπογενή περιβαλλοντική αλλαγή. Τα θαλάσσια είδη και οι οικότοποι/ενδιαιτήματα προστατεύονται, η ανθρωπογενής υποβάθμιση της βιοποικιλότητας προλαμβάνεται και τα διάφορα βιολογικά στοιχεία που συνθέτουν το οικοσύστημα λειτουργούν σε ισορροπία,

β) υδρομορφολογικές, φυσικές και χημικές ιδιότητες των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ιδιοτήτων εκείνων που προκύπτουν από ανθρώπινες δραστηριότητες στη συγκεκριμένη υποπεριοχή, οι οποίες υποστηρίζουν τα εν λόγω οικοσυστήματα. Οι ανθρωπογενείς εναποθέσεις ουσιών και ενέργειας, περιλαμβανομένου του θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον δεν προκαλούν επιπτώσεις ρύπανσης.

Η καλή περιβαλλοντική κατάσταση προσδιορίζεται στο επίπεδο της θαλάσσιας υποπεριοχής σύμφωνα με το άρθρο 5, με βάση τα χαρακτηριστικά ποιοτικής περιγραφής του Παραρτήματος Ι. Για να επιτευχθεί ο στόχος της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης εφαρμόζεται η κατάλληλη διαχείριση με βάση την οικοσυστημική προσέγγιση.

6. «Κριτήρια»: διακριτά τεχνικά γνωρίσματα τα οποία είναι συναφή με χαρακτηριστικά ποιοτικής περιγραφής.

7. «Περιβαλλοντικός στόχος»: η ποιοτική ή ποσοτική αναφορά στην επιθυμητή κατάσταση των διαφόρων συστατικών των θαλάσσιων υδάτων και των πιέσεων και επιδράσεων στα ύδατα αυτά, σε κάθε συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10.

8. «Ρύπανση»: η άμεση ή έμμεση εισαγωγή ουσιών ή ενέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον ως αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου και του ανθρωπογενούς υποθαλάσσιου θορύβου, οι επιπτώσεις των οποίων έχουν ως αποτέλεσμα ή ενδέχεται:

α) να είναι επιβλαβείς για τους ζωντανούς οργανισμούς και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, καταλήγοντας ιδίως στην απώλεια βιοποικιλότητας,

β) να θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία,

γ) να εμποδίζουν τις θαλάσσιες δραστηριότητες όπως η αλιεία, ο τουρισμός και η αναψυχή, καθώς και άλλες νόμιμες χρήσεις της θάλασσας,

δ) να υποβαθμίζουν ποιοτικά τη χρήση των θαλάσσιων υδάτων και να μειώνουν την ελκυστικότητά τους ή γενικότερα να υποβαθμίζουν την αειφόρο χρήση των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών.

9. «Περιφερειακή συνεργασία»: η συνεργασία και ο συντονισμός δραστηριοτήτων μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και κρατών - μελών και, όταν είναι δυνατόν, με τρίτες χώρες που μοιράζονται την ίδια θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή, με σκοπό τη διαμόρφωση και εφαρμογή θαλάσσιων στρατηγικών για το περιβάλλον.

10. «Περιφερειακή σύμβαση για τη θάλασσα»: οποιαδήποτε διεθνής σύμβαση ή διεθνής συμφωνία με το διευθύνον όργανό της που έχει συσταθεί με σκοπό την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της θαλάσσιας περιοχής και των υποπεριοχών που αναφέρονται στο άρθρο 5.

Για την περιοχή της Μεσογείου Θαλάσσης ως Περιφερειακή Σύμβαση νοείται η Σύμβαση για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος και των Παράκτιων Περιοχών της Μεσογείου Θαλάσσης «Σύμβαση της Βαρκελώνης», η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 855/1978 (Α' 235) και τα Πρωτόκολλά της στα οποία η Ελληνική Δημοκρατία είναι Συμβαλλόμενο Μέρος.

11. «Αρμόδια αρχή»: η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 19.

Άρθρο 5
(άρθρο 4 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Θαλάσσια περιοχή και υποπεριοχές

1. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το νόμο, λαμβάνεται δεόντως υπόψη ότι τα θαλάσσια ύδατα, όπως ορίζονται στην παρ.1 του άρθρου 4, τα οποία υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της θαλάσσιας περιοχής της Μεσογείου.

2. Η αρμόδια αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες κάποιας συγκεκριμένης περιοχής, μπορεί να εφαρμόζει το νόμο σε υποδιαίρεσεις ανάλογοις επιπέδου των θαλάσσιων υδάτων της παραγράφου 1. Η οριοθέτηση των εν λόγω υποδιαίρεσεων γίνεται κατά τρόπο σύμφωνο με τις ακόλουθες θαλάσσιες υποπεριοχές της Μεσογείου Θαλάσσης:

- α) την Αδριατική Θάλασσα,
- β) το Ιόνιο Πέλαγος και την Κεντρική Μεσόγειο,
- γ) το Αιγαίο Πέλαγος - Την Ανατολική Μεσόγειο (Θάλασσα της Λεβαντίνης).

3. Η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε υποδιαίρεση μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 26 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ, αλλά έχει τη δυνατότητα να επανεξετάζει τις υποδιαίρεσεις αυτές μετά την ολοκλήρωση της αρχικής αξιολόγησης, που προβλέπεται στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 6.

Άρθρο 6
(άρθρο 5 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Θαλάσσιες στρατηγικές

1. Για κάθε συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 5, αναπτύσσεται μια θαλάσσια στρατηγική, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης που προβλέπεται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2.

2. Όταν μία θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου εκτείνεται στα θαλάσσια ύδατα της Ελληνικής Δημοκρατίας και στα θαλάσσια ύδατα άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αρμόδια αρχή ακολουθώντας τις γενικές κατευθύνσεις της Εθνικής Επιτροπής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ) του άρθρου 18, συνεργάζεται με την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι, μέσα σε κάθε θαλάσσια υποπεριοχή, πραγματοποιείται συντονισμός των μέτρων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του νόμου, και ιδίως των διαφόρων στοιχείων των θαλάσσιων στρατηγικών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β'. Ο συντονισμός αυτός στοχεύει στη συνεκτικότητα των θαλάσσιων στρατηγικών σε ολόκληρη τη συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή, σύμφωνα με το ακόλουθο σχέδιο δράσης επί του οποίου τα ενδιαφερόμενα μέρη επιδιώκουν την επίτευξη κοινής προσέγγισης:

- α) Προετοιμασία:
 - αα) Αρχική αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των αντίστοιχων υδάτων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 8, η οποία ολοκληρώνεται έως τις 15 Ιουλίου 2012.

ββ) Προσδιορισμός της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των αντίστοιχων υδάτων, σύμφωνα με το άρθρο 9, που ολοκληρώνεται έως τις 15 Ιουλίου 2012.

γγ) Καθορισμός σειράς περιβαλλοντικών στόχων και συναφών δεικτών, έως τις 15 Ιουλίου 2012, σύμφωνα με το άρθρο 10.

δδ) Θέσπιση και εφαρμογή, έως τις 15 Ιουλίου 2014, προγράμματος παρακολούθησης για τη συνεχή αξιολόγηση και την τακτική αναπροσαρμογή των στόχων σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 11, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από την κείμενη εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

β) Προγράμματα μέτρων:

αα) Κατάρτιση Προγραμμάτων Μέτρων, το αργότερο έως το 2015, με στόχο την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 12.

ββ) Έναρξη λειτουργίας των προαναφερθέντων προγραμμάτων, το αργότερο έως το 2016, σύμφωνα με το άρθρο 12.

3. Όπου η Ελληνική Δημοκρατία έχει σύνορα με άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στην ίδια θαλάσσια υποπεριοχή που εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου, στην οποία η κατάσταση της θάλασσας είναι κρίσιμη σε βαθμό ώστε να απαιτείται επείγουσα δράση, τα ενδιαφερόμενα μέρη εκπονούν ένα κοινό σχέδιο δράσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει την επίσηυση της έναρξης εφαρμογής των προγραμμάτων μέτρων, καθώς και, ενδεχομένως, αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα, με την προϋπόθεση ότι αυτά δεν θα αποτρέπουν την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης σε κάποια άλλη θαλάσσια υποπεριοχή. Στις περιπτώσεις αυτές η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμά τους και ενεργεί αναλόγως, με στόχο την ένταξη αυτής της υποπεριοχής σε πιλοτικό σχέδιο, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ.

Άρθρο 7
(άρθρο 6 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Περιφερειακή συνεργασία

1. Προκειμένου να επιτευχθεί ο συντονισμός που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 6, αξιοποιούνται, εφόσον είναι εφικτό και σκόπιμο, οι καθιερωμένες περιφερειακές θεσμικές δομές συνεργασίας, μεταξύ των οποίων οι προβλεπόμενες από την Περιφερειακή Σύμβαση για τη Μεσόγειο Θάλασσα, όπως ορίζεται στην παρ.10 του άρθρου 4, στην οποία υπάγεται η συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή.

2. Με σκοπό τη θέσπιση και εφαρμογή θαλάσσιων στρατηγικών για τη θάλασσα, η αρμόδια αρχή χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα διεθνή πλαίσια, όπως οι μηχανισμοί και οι δομές της Περιφερειακής Σύμβασης για τη Μεσόγειο Θάλασσα, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια μέσα σε κάθε θαλάσσια υποπεριοχή, προκειμένου να συντονίζει τις ενέργειές της με τρίτες χώρες που ασκούν κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία σε ύδατα της ίδιας θαλάσσιας υποπεριοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, αξιοποιούνται κατά το δυνατόν προγράμματα και δραστηριότητες που υφίστανται στο πλαίσιο δομών που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, όπως η Περιφερειακή Σύμβαση για την περιοχή της Μεσογείου Θαλάσσης.

3. Ο συντονισμός και η συνεργασία επεκτείνονται, όπου αρμόζει, σε όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη λεκάνη απορροής μιας θαλάσσιας υποπεριοχής, περιλαμβανομένων των περικλειστων χωρών, ούτως ώστε η αρμόδια αρχή, μέσα στη συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή, να μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της που προβλέπονται στο νόμο, χρησιμοποιώντας καθιερωμένες δομές συνεργασίας που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, καθώς και στο ν. 3199/2003 (Α'280) και στο π.δ. 51/2007 (Α'54), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 327/1/2000).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Άρθρο 8 (άρθρο 8 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ) Αξιολόγηση

1. Για κάθε θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου διενεργείται αρχική αξιολόγηση των θαλάσσιων υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα διαθέσιμα στοιχεία, η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει:

α) Ανάλυση των βασικών γνωρισμάτων και χαρακτηριστικών και της υφιστάμενης περιβαλλοντικής κατάστασης των εν λόγω υδάτων, με βάση τους ενδεικτικούς κατάλογους στοιχείων του Πίνακα 1 του Παραρτήματος III. Η ανάλυση αυτή καλύπτει τους τύπους οικοτόπων/ενδιατημάτων, τα βιολογικά στοιχεία, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά και την υδρομορφολογία.

β) Ανάλυση των κυριότερων πιέσεων και επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας, στην περιβαλλοντική κατάσταση των εν λόγω υδάτων η οποία:

αα) βασίζεται στους ενδεικτικούς καταλόγους στοιχείων του Πίνακα 2 του Παραρτήματος III, η οποία καλύπτει την ποιοτική και ποσοτική αναλογία των επιμέρους πιέσεων, καθώς και τις διακρινόμενες τάσεις,

ββ) καλύπτει τις κύριες αθροιστικές και συνεργειακές επιπτώσεις, και

γγ) λαμβάνει υπόψη τις σχετικές αξιολογήσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την υφιστάμενη εθνική ή κοινοτική νομοθεσία.

γ) Οικονομική και κοινωνική ανάλυση της χρήσης των εν λόγω υδάτων και του κόστους της υποβάθμισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

2. Οι αναλύσεις της παραγράφου 1 λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα στοιχεία που αφορούν τα «παράκτια ύδατα», τα «μεταβατικά ύδατα», όπως ορίζονται στις περιπτώσεις στ' και ζ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3199/2003 και την αιγιαλίτιδα ζώνη, που καλύπτονται από την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και ιδίως από το ν. 3199/2003 και το π.δ. 51/2007. Λαμβάνουν επίσης υπόψη, ή χρησιμοποιούν ως βάση, άλλες συναφείς αξιολογήσεις, όπως οι διενεργούμενες από κοινού στο πλαίσιο της Περιφερειακής Σύμβασης για τη Μεσόγειο Θάλασσα, ώστε να προκύπτει μια καθολική αξιολόγηση της κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3. Κατά την προετοιμασία των αξιολογήσεων στο πλαίσιο της παραγράφου 1, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια, μέσω του συντονισμού που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 7, ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) Οι μέθοδοι αξιολόγησης είναι ομοιόμορφες σε όλες τις θαλάσσιες υποπεριοχές της Μεσογείου,

β) Οι διασυνοριακές επιπτώσεις και τα διασυνοριακά χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη.

Άρθρο 9 (άρθρο 9 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ) Προσδιορισμός της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης

1. Με βάση την αρχική αξιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 8, για κάθε θαλάσσια υποπεριοχή, η αρμόδια αρχή καθορίζει μια δέσμη χαρακτηριστικών της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης, βάσει των παραμέτρων ποιοτικής περιγραφής που αναφέρονται στο Παράρτημα I.

2. Στη περίπτωση αυτή η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη τους ενδεικτικούς καταλόγους στοιχείων που αναφέρονται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος III και ιδίως τους τύπους οικοτόπων/ενδιατημάτων, τα βιολογικά στοιχεία, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά, και την υδρομορφολογία. Επίσης συνεκτιμά τις πιέσεις που ασκούνται και τις επιπτώσεις που επιφέρουν οι ανθρωπίνες δραστηριότητες σε κάθε θαλάσσια υποπεριοχή, έχοντας υπόψη τον ενδεικτικό κατάλογο που περιέχεται στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος III.

3. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αρχική αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 8 και τον προσδιορισμό της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, μέσα σε τρεις μήνες από την ολοκλήρωσή τους.

4. Τα κριτήρια και τα μεθοδολογικά πρότυπα που χρησιμοποιούνται, καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ.

Άρθρο 10 (άρθρο 10 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ) Καθορισμός περιβαλλοντικών στόχων

1. Με βάση την αρχική αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8, η αρμόδια αρχή καθορίζει για κάθε θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου, αναλυτική δέσμη περιβαλλοντικών στόχων και δεικτών για τα θαλάσσια ύδατά τους με στόχο τον προσανατολισμό των δράσεων προς μια καλή περιβαλλοντική κατάσταση στο θαλάσσιο περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τους ενδεικτικούς καταλόγους πιέσεων και επιπτώσεων, του Πίνακα 2 του Παραρτήματος III, και χαρακτηριστικών του Παραρτήματος IV.

2. Κατά τον καθορισμό των ανωτέρω στόχων και δεικτών, η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη τη συνεχιζόμενη εφαρμογή των υφιστάμενων σε εθνικό, κοινοτικό ή διεθνές επίπεδο αντίστοιχων περιβαλλοντικών στόχων όσον αφορά τα εν λόγω θαλάσσια ύδατα, διασφαλίζοντας ότι οι στόχοι είναι συμβατοί μεταξύ τους, καθώς και ότι λαμβάνονται υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, οι σχετικές διασυνοριακές επιπτώσεις και τα διασυνοριακά χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

3. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους προαναφερόμενους περιβαλλοντικούς στόχους, μέσα σε τρεις μήνες από την θέσπισή τους.

Άρθρο 11
(άρθρο 11 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Προγράμματα παρακολούθησης

1. Με βάση την αρχική αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 8, η αρμόδια αρχή διαμορφώνει και υλοποιεί συντονισμένα, προγράμματα παρακολούθησης, για τη συνεχή εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων, με βάση τους ενδεικτικούς καταλόγους στοιχείων που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙΙ και τον κατάλογο του Παραρτήματος V και σε σχέση με τους περιβαλλοντικούς στόχους που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10.

Τα προγράμματα παρακολούθησης που διενεργούνται μέσα στις θαλάσσιες υποπεριοχές της Μεσογείου πρέπει να είναι συμβατά μεταξύ τους, καθώς και με τις διατάξεις σχετικά με αξιολόγηση και παρακολούθηση που έχουν θεσπισθεί από την κείμενη εθνική νομοθεσία και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα από την 37338/1807/2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β'1495), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ (Ειδική Έκδοση της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 15/202/1979), όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 20.7.2010) και την 33318/3028/1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού (Β'1289), όπως τροποποιήθηκε με την 14849/853/2008 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 645), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 206/7/1992), ή με τις σχετικές διατάξεις που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες.

2. Όταν μία θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου εκτείνεται στα θαλάσσια ύδατα άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αρμόδιες εθνικές αρχές καταρτίζουν προγράμματα παρακολούθησης σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους και συνεργάζονται, για λόγους συνεκτικότητας και συντονισμού, ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) Οι μέθοδοι παρακολούθησης είναι ομοιόμορφες σε όλη τη θαλάσσια υποπεριοχή, ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των συμπερασμάτων της παρακολούθησης,

β) λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές διασυνοριακές επιπτώσεις και τα σχετικά διασυνοριακά χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

3. Τα προγράμματα παρακολούθησης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα προγράμματα παρακολούθησης μέσα σε τρεις μήνες από την θέσπισή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ -
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΡΩΝ

Άρθρο 12

(άρθρο 13 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Προγράμματα μέτρων

1. Για κάθε συγκεκριμένη θαλάσσια υποπεριοχή της Μεσογείου, η αρμόδια αρχή προσδιορίζει τα αναγκαία

μέτρα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί στα θαλάσσια ύδατα η καλή περιβαλλοντική κατάσταση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9.

Τα μέτρα εκπονούνται με βάση την αρχική αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 8, σε σχέση με τους περιβαλλοντικούς στόχους που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10, λαμβάνοντας υπόψη τα είδη μέτρων που αναφέρονται στο Παράρτημα VI.

2. Τα μέτρα που εκπονούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενσωματώνονται σε πρόγραμμα μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα μέτρα που απαιτούνται από την κείμενη εθνική νομοθεσία και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως από το ν. 3199/2003 και το π.δ 51/2007, την 5673/400/1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας και Υγείας και Πρόνοιας (Β'192), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 135/40/1991) και τροποποιήθηκε με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις 19661/1982/1999 (Β'1811) και 48392/939/2002 (Β'405), την 8600/416/2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β'356) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2006/7/ΕΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 64/37/2006) και την 51354/2641/2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1909), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2008/105/ΕΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων EEL 288/27/2007) ή από διεθνείς συμφωνίες.

3. Κατά την εκπόνηση του προγράμματος μέτρων σύμφωνα με την παράγραφο 2, αποδίδεται η δέουσα σημασία στην αειφόρο ανάπτυξη και ιδίως στις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις των μέτρων αυτών. Στο Εθνικό Πρόγραμμα Θαλάσσιας Στρατηγικής, που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 18, μπορεί να καθορίζεται το διοικητικό πλαίσιο, ώστε η ανωτέρω αλληλεπίδραση να είναι επωφελής για την επίτευξη των στόχων και των δράσεων της αρμόδιας αρχής κατά την εφαρμογή του νόμου.

Τα μέτρα πρέπει να είναι οικονομικά αποδοτικά και τεχνικά εφικτά και πριν την υιοθέτησή τους η αρμόδια αρχή πρέπει να διενεργεί αξιολογήσεις των επιπτώσεων, καθώς και αναλύσεις κόστους-οφέλους.

4. Τα προγράμματα μέτρων περιλαμβάνουν μέτρα προστασίας του χώρου, που συμβάλλουν στη δημιουργία συνεκτικών και αντιπροσωπευτικών δικτύων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών και καλύπτουν επαρκώς την ποικιλία των οικοσυστημάτων τα οποία συνθέτουν τις περιοχές αυτές, όπως οι Ειδικές Ζώνες Διατήρησης δυνάμει της 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης και οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας δυνάμει της 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης, καθώς και οι προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές όπως έχουν συμφωνηθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή από την Ελληνική Δημοκρατία και άλλο ενδιαφερόμενο κράτος - μέλος στο πλαίσιο διεθνών ή περιφερειακών συμφωνιών, στις οποίες είναι Συμβαλλόμενα Μέρη.

5. Όταν εκτιμάται ότι η διαχείριση μιας ανθρώπινης δραστηριότητας σε κοινοτικό ή διεθνές επίπεδο είναι πιθανόν να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον, ιδίως στις περιοχές που αναφέρονται στην παράγραφο 4, η αρμόδια αρχή μπορεί να απευθύνεται μεμονωμένα ή από κοινού με άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην αρμόδια αρχή ή στον αρμόδιο διεθνή οργανισμό, με στόχο την εξέταση και ενδεχόμενη λήψη μέτρων που ίσως είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων του νόμου, ώστε να διαφυλαχθούν η ακεραιότητα, η δομή και η λειτουργία των οικοσυστημάτων που πρέπει να διατηρηθούν ή, όπου χρειάζεται, να αποκατασταθούν.

6. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο μέχρι το 2013, πληροφορίες για κάθε θαλάσσια υποπεριοχή, σχετικά με τις περιοχές που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5.

7. Τα προγράμματα μέτρων αναφέρουν τις μεθόδους εφαρμογής τους και τον τρόπο που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10.

8. Η αρμόδια αρχή εξετάζει τις συνέπειες των προγραμμάτων μέτρων για τα ύδατα που βρίσκονται εκτός των θαλάσσιων υδάτων όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιών και, αν είναι δυνατόν, να υπάρξουν θετικές επιπτώσεις για τα ύδατα αυτά.

9. Τα προγράμματα μέτρων εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ) του άρθρου 18. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα προγράμματα μέτρων, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο εμπλεκόμενο κράτος - μέλος, μέσα σε τρεις μήνες από τη θέσπισή τους.

10. Με την επιφύλαξη του άρθρου 16 της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ, τα προγράμματα μέτρων αρχίζουν να εφαρμόζονται μέσα σε ένα έτος από τη θέσπισή τους.

**Άρθρο 13
(άρθρο 14 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Εξαίρεσεις**

1. Η αρμόδια αρχή μπορεί να προσδιορίζει τα σημεία στα θαλάσσια ύδατα όπου, για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως δ', είναι αδύνατον με τη λήψη μέτρων να επιτευχθούν σε όλες τους τις πτυχές οι περιβαλλοντικοί στόχοι ή η καλή περιβαλλοντική κατάσταση ή, για τους λόγους που αναφέρονται στο εδάφιο ε', να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί μέσα στο σχετικό χρονοδιάγραμμα. Οι λόγοι είναι:

- α) η ανάληψη δράσης ή αδράνεια για την οποία δεν είναι υπεύθυνη η αρμόδια αρχή,
- β) οι φυσικές αιτίες,
- γ) η ανωτέρα βία,
- δ) τροποποιήσεις ή μεταβολές των φυσικών χαρακτηριστικών των θαλάσσιων υδάτων, λόγω δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται για λόγους επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος που κρίνονται σημαντικότεροι από τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, μεταξύ των οποίων και τυχόν διασυστορικές επιπτώσεις,
- ε) οι φυσικές συνθήκες που δεν επιτρέπουν την έγκαιρη βελτίωση της κατάστασης των σχετικών θαλάσσιων υδάτων.

Η αρμόδια αρχή προσδιορίζει με σαφήνεια τα ανωτέρω σημεία στο πρόγραμμα μέτρων και αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αιτιολόγηση της κρίσης της. Κατά τον προσδιορισμό, εξετάζονται οι συνέπειες για τα κράτη - μέλη στη σχετική θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή.

Ωστόσο η αρμόδια αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα κατά περίπτωση (ad hoc) μέτρα για την αδιάλειπτη επιδίωξη των περιβαλλοντικών στόχων, για την πρόληψη περαιτέρω υποβάθμισης της κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων που προσβάλλονται από τα αίτια που προσδιορίζονται στις περιπτώσεις β', γ' ή δ' και για το μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων στην αντίστοιχη θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή ή στα θαλάσσια ύδατα άλλων κρατών - μελών.

2. Στην περίπτωση που αναφέρεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1, η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι οι τροποποιήσεις ή μεταβολές δεν αποκλείουν οριστικά ή δεν θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στην αντίστοιχη θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή ή στα θαλάσσια ύδατα άλλων κρατών - μελών.

3. Τα κατά περίπτωση μέτρα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 ενσωματώνονται, στο μέτρο του εφικτού, στο πρόγραμμα μέτρων.

4. Η αρμόδια αρχή αναπτύσσει και εφαρμόζει όλα τα στοιχεία των θαλάσσιων στρατηγικών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 6. Ωστόσο, όταν δεν υφίσταται σημαντικός κίνδυνος για το θαλάσσιο περιβάλλον ή όταν το κόστος ενδέχεται να είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με τους κινδύνους για το θαλάσσιο περιβάλλον, η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται, παρά μόνο για να γίνει σεβαστή η αρχική αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 8, να λαμβάνει ειδικά μέτρα, εφόσον όμως δεν πρόκειται να υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Εάν η αρμόδια αρχή απέχει από τη λήψη μέτρων για οποιονδήποτε από τους ανωτέρω λόγους, αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αναγκαία αιτιολόγηση για την απόφασή της, φροντίζοντας ώστε να μη γίνει οριστικά αδύνατη η επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης.

**Άρθρο 14
(άρθρο 15 Οδηγίας 2008/56/ΕΚ)
Συστάσεις για Κοινοτική δράση**

1. Όταν η αρμόδια αρχή εντοπίζει ένα θέμα το οποίο έχει επιπτώσεις στην περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων και το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω εθνικών μέτρων, ή το οποίο συνδέεται με άλλη Κοινοτική πολιτική ή διεθνή συμφωνία, ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αιτιολογεί την κρίση της.

2. Αν απαιτείται δράση από τα Κοινοτικά όργανα, η αρμόδια αρχή απευθύνει τις κατάλληλες συστάσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορούν μέτρα σχετικά με τα θέματα της παραγράφου 1.

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

2. Κατάλογος Νόμων για τη Προστασία των Υδάτων στην Ελλάδα

II. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ	1.	Νόμος 1739/1987 (ΦΕΚ 201 Α/20-11 -1987)	Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις
	2.	Νόμος 3199/2003 (ΦΕΚ 280Α/9-12-2003)	Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 23ης Οκτωβρίου 2000
	3.	Προεδρικό Διάταγμα 256/1989 (ΦΕΚ 121 Α/11-5-1989)	Άδεια χρήσης νερού
	4.	Κοινή Υπουργική Απόφαση Φ16/6631/1989 (ΦΕΚ 428Β/2-6-1989)	Προσδιορισμός κατώτατων και ανώτατων ορίων των αναγκαίων ποσοτήτων για την ορθολογική χρήση νερού στην άρδευση
	5.	Κοινή Υπουργική Απόφαση Φ16/5813/1989 (ΦΕΚ 383Β/24-5-1989)	Άδεια εκτέλεσης έργου, αξιοποίησης υδατικών πόρων από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που δεν περιλαμβάνονται στο δημόσιο τομέα και από φυσικά πρόσωπα

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

	6.	Προεδρικό Διάταγμα 43/2002 (ΦΕΚ 43Α/7-3-2002)	Κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες με σύστημα αστερών και τεχνικές προδιαγραφές αυτών (ύδρευση)
	7.	Κοινή Υπουργική Απόφαση Υ2/2600/2001 (ΦΕΚ 892Β/11-7- 2001)	«Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης», σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 3ης Νοεμβρίου 1998
	8.	Προεδρικό Διάταγμα 55/1998 (ΦΕΚ 58Α/20-3-1998)	Προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος
	9.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192Β/14-3- 1997)	Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων
	10.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 19661/1982/1999 (ΦΕΚ 1811Β/29- 9-1999)	Τροποποίηση της 5673/400/1997 κοινής Υπουργικής Απόφασης «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β' 192) - Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για την διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ. 1) της απόφασης αυτής

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

11.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 48392/939/2002 (ΦΕΚ 405B/3-4- 2002)	Συμπλήρωση της 19661/1982/1999 κοινής υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση της 5673/400/1997 κοινής υπουργικής απόφασης ... κ.λ.π. (Β' 192). Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για την διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ. 1) της απόφασης αυτής (Β' 1811) και ειδικότερα του άρθρου 2 (παραγ. Β) αυτής
12.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 16190/1335/1997 (ΦΕΚ 519B/25-6- 1997)	Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από την νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης
13.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 19652/1906/1999 (ΦΕΚ 1575B/5-8- 1999)	Προσδιορισμός των νερών που υφίστανται, νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης - Κατάλογος ευπρόσβλητων ζωνών, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα του άρθρου 4 της υπ' αριθμ. 16190/1335/1997 κοινής Υπουργικής Απόφασης «Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από την νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» (Β' 519). Τροποποίηση των άρθρων 3, 4, 5 και 8 της απόφασης αυτής

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

14.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 20419/2522/2001 (ΦΕΚ 1212B/18- 9-2001)	Συμπλήρωση της οικ. 19652/1906/1999 κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα «Προσδιορισμός των νερών που υφίστανται νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης - Κατάλογος ευπρόσβλητων ζωνών, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα του άρθρου 4 της υπ' αριθ. 16190/1335/1997 κοινής Υπουργικής απόφασης (B' 519) ... αυτής» (B' 575)
15.	Κοινή Υπουργική Απόφαση 46399/4352/1986 (ΦΕΚ 438B/3-7- 1986)	Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για: «πόσιμα», «κολύμβηση», «διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά» και «καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυση των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/659/ΕΟΚ, 79/923/ΕΟΚ και 79/869/ΕΟΚ
16.	Προεδρικό Διάταγμα 1180/1981 (ΦΕΚ 293 Α/6-10-1981)	Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει
17.	Κοινή Υπουργική Απόφαση Ε1β. 221/1965 (ΦΕΚ 138B/24-2-1965)	Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων

Πηγή: http://users.sch.gr/organopoulos/nomothesia_gia_perivallon.htm

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

3. Κατάλογος Ευρωπαϊκών Νομοθετημάτων

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΘΕΜΑ
1.	Οδηγία 75/440/ΕΟΚ/16.6.1975 (L)	Περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων επιφάνειας που προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη. (ΕΕ L 194/25.7.1975, σ. 26)
2.	Οδηγία 76/160/ΕΟΚ/8.12.1975 (L)	Περί της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης. (ΕΕ L 031/5.2.1976, σ. 1)
3.	Οδηγία 76/464/ΕΟΚΜ.5.1976 (L)	Περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας. (ΕΕ L 129/18.5.1976, σ. 0.23)
4.	Απόφαση 77/795/ΕΟΚ/12.12.1977 (D)	Περί καθιέρωσης κοινής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών για την ποιότητα των γλυκών επιφανειακών υδάτων της Κοινότητας. (ΕΕ L 334/24.12.1977, σ. 29)
5.	Οδηγία 79/869/ΕΟΚ/9.10.1979 (L)	Περί των μεθόδων μετρήσεως και περί της συχνότητας των δειγματοληψιών και της αναλύσεως των επιφανειακών υδάτων τα οποία προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα Κράτη Μέλη. (ΕΕ L 271/29.10.1979, σ. 44)
6.	Οδηγία 79/923/ΕΟΚ/30.10.1979 (L)	Περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή. (ΕΕ L 281/10.11.1979, σ. 47)
7.	Οδηγία 80/68/ΕΟΚ/17.12.1979 (L)	Περί προστασίας των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες. (ΕΕ L 020/26.1.1980, σ. 43)

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΘΕΜΑ
8.	Απόφαση 80/686/ΕΟΚ/25.6.1980 (D)	Περί συστάσεως Συμβουλευτικής Επιτροπής στον τομέα του ελέγχου και της μειώσεως της ρυπάνσεως που προξενείται από την έκχυση υδρογονανθράκων στην θάλασσα. (ΕΕ L 188/22-7.1980, σ. 11)
9.	Οδηγία 80/778/ΕΟΚ/15.7.1980 (L)	Περί της ποιότητας του ποσίμου νερού. (ΕΕ L 229/30.8,1980, σ. 11)
10.	Οδηγία 82/176/ΕΟΚ/22.3.1982 (L)	Περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από το βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρόλυσης των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων. (ΕΕ L081/27.3.1982, σ. 29)
11.	Οδηγία 83/513/ΕΟΚ/26.9.1983 (L)	Για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις του καδμίου. (ΕΕ L 291/24.10.1983, σ. 1)
12.	Οδηγία 84/491/ΕΟΚ/9.10.1984 (L)	Σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις του εξαχλωροκυκλοεξανίου. (ΕΕ L 274/17.10.1984, σ. 11)
13.	Οδηγία 86/280/ΕΟΚ/12.6.1986 (L)	Σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ. (ΕΕ L181/4,7.1986, σ. 16)

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΘΕΜΑ
14.	Οδηγία 88/347/ΕΟΚ/16.6.1988 (L)	Για την τροποποίηση του παραρτήματος II της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ (ΕΕ L158/25.6.1988,σ.35)
15.	Οδηγία 91/271/ΕΟΚ/21.5.1991 (L)	Για την επεξεργασία των οστικών λυμάτων. (ΕΕ L 135/30.5.1991, σ. 40)
16.	Οδηγία 91/676/ΕΟΚ/12.12.1991 (L)	Για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. (ΕΕ L 375/31.12.1991, σ. 1)
17.	Οδηγία 91/692/ΕΟΚ/23.12.1991 (L)	Για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον. (ΕΕ L377/31.12.1991,0.48)
18.	Απόφαση 92/446/ΕΟΚ/27.7.1992 (D)	Περί των ερωτηματολογίων για τις οδηγίες που αφορούν τον τομέα των υδάτων. (ΕΕ L 247/27.8.1992, σ. 10)
19.	Απόφαση 93/481/ΕΟΚ/28.7.1993 (D)	Περί των σχημάτων για την έκθεση των εθνικών προγραμμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 17 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου. (ΕΕ L 226/7.9.1993, σ. 23)
20.	Οδηγία 93/75/ΕΟΚ/13.9.1993 (L)	Για τις ελάχιστες προδιαγραφές που απαιτούνται για τα πλοία τα οποία κατευθύνονται σε ή αποπλέουν από κοινοτικούς λιμένες μεταφέροντας επικίνδυνα ή ρυπογόνα εμπορεύματα. (ΕΕ L 247/5.10.1993, σ. 19)
21.	Οδηγία 98/83/ΕΚ/3.11.1998 (L)	Σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. (ΕΕ L 330/5.12.1998, σ. 32)

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΘΕΜΑ
22.	Απόφαση 2850/2000/ΕΚ/20.12.2000 (D)	Για τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου συνεργασίας στον τομέα της ακούσιας ή εκούσιας θαλάσσιας ρύπανσης. (ΕΕ L.332/28.12.2000,σ. 1)
23.	Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ/23.10.2000 (L)	Για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. (ΕΕ L327/22.12.2000, σ. 1)
24.	Απόφαση 2455/2001/ΕΚ/20.11.2001 (D)	Για τη θέσπιση του καταλόγου ουσιών προτεραιότητας στον τομέα της πολιτικής των υδάτων και τροποποίησης της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. (ΕΕ L 331/15.12.2001, σ. 1)
25.	Οδηγία 2002/59/ΕΚ/27.6.2002 (L)	Για τη δημιουργία κοινοτικού συστήματος παρακολούθησης της κυκλοφορίας των πλοίων και ενημέρωσης και την κατάργηση της οδηγίας 93/75/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 208/5.8.2002, σ. 10)
26.	Οδηγία 2002/915/ΕΚ/18.11.2002 (D)	Σχετικά με αίτημα παρέκκλισης από διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙΙ παράγραφος 2 του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου αναφορικά με την προστασία των υδάτων από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. (ΕΕ L319/23.11.2002, σ. 24)

Η Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος στο Δίκαιο

Τζώρτζος Ιωάννης

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΘΕΜΑ
27.	Κανονισμός 2099/2002/ΕΚ/5.11.2002 (R)	Για την επιτροπή ασφαλείας στην ναυτιλία και πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία (CO33) και για την τροποποίηση των κανονισμών για την ασφάλεια στη ναυτιλία και την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία. (ΕΕ L 324/29.11.2002, σ. 1)
28.	Οδηγία 84/2002/ΕΚ/5.11.2002 (L)	Για την τροποποίηση των οδηγιών για την ασφάλεια στη ναυτιλία και την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία. (ΕΕ L324/29.11.2002, σ. 10)

Πηγή: http://users.sch.gr/organopoulos/nomothesia_gia_perivallon.htm